

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. december 6. és 2018. január 12. napján tartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt az I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 23.B.506/2016/164. számú ítéletét megváltoztatja.

I. r., II. r., III. r. és IV. r. vádlottak cselekményét az 1978. évi IV. törvény 166. § (1), (2) bekezdés a) pontja szerint minősíti.

II. r és III. r. vádlottak szabadságvesztés büntetését
6 (hat) - 6 (hat) évre enyhíti.

IV. r. vádlott szabadságvesztés büntetését és közügyektől eltiltás mellékbüntetését 3 (három) - 3 (három) évre enyhíti.

Valamennyi vádlott a büntetés négyötöd részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az ügyben lefoglalt 1-8. tétel alatt megjelölt bűnjeleket a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala Bj.345/2016. számon kezeli.

I. r. vádlott 2015. szeptember 18. napjáig volt előzetes letartóztatásban, 2015. szeptember 19. napjától 2017. december 26. napjáig volt házi őrizetben, jelenleg más ügyben jogerős szabadságvesztés büntetését tölti, személyazonosító okmányának száma ...

II. r. vádlott 2014. december 18. napjától 2015. április 17. napjáig volt előzetes letartóztatásban, 2015. április 18. napjától április 27. napjáig házi őrizetben, 2015. április 28. napjától 2015. szeptember 18. napjáig előzetes letartóztatásban volt, 2015. szeptember 19. napjától van házi őrizetben. Jelenlegi lakcíme ...

III. r. vádlott 2015. szeptember 18. napjáig volt előzetes letartóztatásban, 2015. szeptember 19. napja óta van házi őrizetben.

IV. r. vádlott jelenlegi lakóhelye: ...

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I. r., II. r., III. r. és IV. r. vádlottak tekintetében helybenhagyja.

I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2017. december 26. napjáig házi őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

II. r. és III. r. vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig házi őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

IV. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2017. október 20. napjáig házi őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárás során felmerült 54.400 (ötvennégyezer-négyszáz) forint bünyügyi költségéből III. r. vádlott 27.200 (huszonhétezer-kétszáz) forintot köteles megfizetni az állam javára. A fennmaradó 27.200 (huszonhétezer-kétszáz) forint bünyügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A Fővárosi Törvényszék a 2017. június 7. napján kihirdetett 23.B.506/2016/164. számú ítéletével I. r. vádlottat emberölés büntettének kísérlete (Btk.160.§ (1)(2) bekezdés a/ pont) miatt 11 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra,

II. r. és III. r. vádlottakat bűnszegdként elkövetett emberölés büntettének kísérlete (Btk.160.§ (1)(2) bekezdés a/ pont) miatt 8-8 év szabadságvesztésre és 6-6 év közügyektől eltiltásra,

IV. r. vádlottat bűnszegdként elkövetett emberölés büntettének kísérlete (Btk.160.§ (1)(2) bekezdés a/ pont) miatt 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Valamennyi vádlott szabadságvesztését fegyházban rendelte végrehajtani és azt is egyezően állapította meg, hogy a vádlottak legkorábban a büntetésük kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

Döntött a járulékos kérdésekről is, így az előzetes fogvatartásban, valamint házi őrizetben eltöltött idő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről és a bünyügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész I. r., II. r. és III. r. vádlottak terhére súlyosítás végett jelentett be fellebbezést.

I. r. vádlott és védője elsősorban felmentésért, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezése érdekében a Be.351.§ (2) bekezdés a/, b/, c/ és d/ szerinti megalapozatlanság, iratellenes tényállás, téves következtetés, két abszolút eljárási szabálysértés miatt, valamint a védelemhez való jog tartós korlátozását és anyagi jogszabálysértést is sérelmezve fellebbezett.

II. r. és III. r. vádlottak és védőik felmentésért jelentettek be fellebbezést azzal, hogy annak indokait majd a másodfokú eljárás során terjesztik elő.

IV. r. vádlott és védője enyhébb minősítésért és enyhítésért fellebbezett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.477/2016/13. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket nem tartotta megalapozottnak.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a vádelvet figyelembe véve folytatta le a bizonyítási eljárást, az ügyben megvádolt személyek büntetőjogi felelősségét vizsgálva.

Igyekezett figyelembe venni a védelem észrevételeit, bizonyítási indítványait, s szinte kivétel nélkül beszerezte mindazon bizonyítékokat, amelyek a történeti tényállás megállapításához szükségesek voltak. A vádban indítványozottnál lényegesen több tanút hallgatott meg, a szükséges szakvéleményeket, okiratokat a tárgyalás anyagává tette, s a jelentős időmúlásra figyelemmel törekedett a felmerült ellentmondások feloldására. Olyan részadatokra is figyelmet fordított, melyeknek jelentőségük volt az elkövetésben szerepet játszó tanúl, valamint IV. r. vádlott szavahihetőségének megítélése szempontjából.

Nem történt olyan abszolút eljárási szabálysértés, ami az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná. Tekintettel I. r. vádlott védőjének észrevételeire, a bíróság kellő körültekintéssel vizsgálta, hogy szakértő a bűncselekmény elkövetését követően milyen minőségben jelent meg a helyszínen és I. r. vádlott védekezése sem volt oly mértékben korlátozva, ahogy azt a védője kifejtette.

Felhívta a figyelmet arra, hogy az elsőfokú ítélet az elkövetés jellegére és a terheltek szerepére tekintettel rögzíti II. r. és IV. r. vádlottakat érintően a személyiségükkel összefüggő megállapításokat, ugyanakkor ezt elmulasztotta I. r. és III. r. vádlott esetében. Ennek indokát abban látta, hogy míg II. r. és IV. r. vádlottak vonatkozásában az eljáró elmeorvos-szakértők a véleményükbe beemelték a pszichológus szakértő által rögzítetteket, addig ez I. r. és III. r. vádlottak esetében elmaradt, így a törvényszék azt nem is tette tárgyalás anyagává.

Indokoltnak tartotta ezért a nyomozati iratok 8. kötet 1051-1053. és a 9. kötet 749-751. oldalain rögzítettek ismertetését, s a megállapításokkal a tényállás személyi részének kiegészítését a Be.352.§ (2) bekezdés a/ pontja alapján.

Álláspontja szerint az ítélet minimális iratellenességet és elírást is tartalmaz.

Ugyancsak a személyi rész körében I. r. vádlotthoz kapcsolódóan a vádbeli cselekményt megelőző, utolsó PKKB általi elítélésének ügyszáma helyesen 28.Bf.7671/1988/2.

A vádbeli cselekményt követő elítélésnél a feltüntetett másodfokú határozatnak jelentősége nincs, mert nevezettel szemben az elsőfokú ítélet - a fellebbezés visszavonása folytán - jogerőre emelkedett.

A mérlegeléssel megállapított tényállást megalapozottnak tartotta, az az időmúlásra tekintettel olyan tényeket rögzít, melyekre vonatkozóan egyértelműek a rendelkezésre álló adatok.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének lelkiismeretesen eleget tett, mérlegelési tevékenységéről, a különböző tartalmú vádlotti védekezésre tekintettel áttekinthetően, logikusan számot adott.

Ugyanakkor olyan megállapítást is tett, ami a másodfokú bíróság kompetenciájába tartozik (13. oldal 6. bekezdés).

A bűncselekmény elkövetését követően már számos adat merült fel azzal kapcsolatban, hogy II. r. és III. r. vádlottnak - illetőleg I. r. vádlottnak is - köze lehet az elkövetéshez. Az akkor beszerzett, részletkérdésekre is kiterjedő adatokat összevetette az újabb keletű vallomásokkal és helytálló következtetéseket vont le.

Számot adott arról is, hogy miért utasított el bizonyítási indítványokat. A 38. oldal 5. bekezdésében írt dátumot pontosítani indítványozta 2016. szeptember 15. napjára.

Az ítélet 113-115. oldalain a játékelmélettel kapcsolatos fejtegetéseket mellőzendőnek tartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállásból okszerűen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére, cselekményüket törvényesen minősítette, jogilag helyesen indokolta a jelenleg hatályos Btk. alkalmazását.

A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság szerinte alapvetően helyesen vette számba.

Észrevételezte e körben, hogy II. r. vádlottnál a 122. oldal 4. bekezdésében az utolsó ügyszám indokolatlanul került feltüntetésre, hiszen ezen eljárás az elkövetéskor még nem volt folyamatban, ezen kívül a kiskorú gyermekről történő gondoskodás csak IV. r. vádlottnál vehető figyelembe.

Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt az elkövetésben betöltött szerepekre is, ugyanakkor a súlyosító körülményeket nem kellően értékelte, amikor I. r. vádlottal szemben a minimumot alig meghaladó, II. r. és III. r. vádlottakkal szemben a minimum alatti szabadságvesztést szabott ki.

Figyelemmel a leszámolás jellegű, csoportos elkövetésre, nevezettek személyiségére, arra, hogy quasi életvitelszerűen bűnözésből éltek és azóta is többször összeütközésbe kerültek a törvénnyel (I. r. és II. r. vádlott erőszakos bűncselekmény miatt is), I. r. vádlott kezdeményező, vezető szerepére, a különösen veszélyes elkövetési eszköz alkalmazására, a befejezett kísérlet elenyésző súlyára indokolt velük szemben súlyosabb -I. r. vádlottnál a minimumot jelentősebben meghaladó, II. r. és s III. r. vádlottaknál a minimumot elérő - büntetés kiszabása. Kiskorú gyermek e három vádlottnál nem vehető figyelembe mint enyhítő tényező, az időmúlással kapcsolatban pedig helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság az álláspontját.

Az ítélet egyéb rendelkezéseit törvényesnek tartotta.

Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezések elbírálása végett a Be.363.§ (2) bekezdés b/ pontja alapján tűzzön ki tárgyalást, melyen az indítványozott szakvéleményeket olvassa fel, pontosítsa a személyi körülményeket, elírásokat, az elsőfokú ítéletet a büntetést kiszabó részében változtassa meg és I. r., II. r. és III. r. vádlottakkal szemben alkalmazzon súlyosabb büntetést, egyebekben hagyja azt helyben.

I. r. vádlott a fellebbezését írásban is megindokolta, bizonyítási indítványokat is előterjesztett.

Indítványozta tanú1 tanúkenti megidézését, mert tanú1-nek az elsőfokú tárgyaláson lejátszották a helyszíni szemlén tartott kihallgatásáról készült videó anyagot, amit tanú1 egyáltalán nem hallott, csak a képet látta a kijelentése szerint, így pedig jogtalan volt ezt a bizonyítékot a bíróság előtt lejátszani. Állítása szerint ő a tárgyaláson jelezte is a bírónak, hogy nem lehet látni a képernyőt ilyen távolból, de szerinte egyik vádlott sem látta, mivel túl távol volt a kisméretű laptop. Véleménye szerint így sérült a védekezésének lehetősége.

Indítványozta tanú1 és a sértett szembesítését, mivel tanú1 mindvégig tagadta, hogy ismerte volna a sértettet, a sértett viszont a tárgyaláson ennek ellenkezőjét állította, miszerint ismerte, beszélő viszonyban voltak, sőt a kávézójában rendszeresen találkoztak is. Véleménye szerint így tanú1 szavahihetősége egyértelműen megdőlt.

Indítványozta tanú2, tanú3 és tanú4 tanúkenti megidézését is. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság eltekintett e három tanú kihallgatásától, sőt még a vallomásukat sem olvasta fel. Többszöri indítványuk ellenére történt egyébként e tanúk meghallgatásának elutasítása. Ezt az eljárást szintén törvénysértőnek és tisztességtelennek értékelte, mivel tanú5-tel szemben e három tanú egyértelműen ellentmondott.

Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság tegye tárgyalási alappá a telefon híváslista és cellainformációk anyagát és a szakértő meghallgatását.

Ezt azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a telefonbeszélgetéseket és a cellainformációk listáját és anyagát nem tette tárgyalási anyaggá, ítélete indokolásában viszont bizonyítékként felhasználta, így újfent sérült a védekezéshez való joga.

E körben arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság kizárta azok tanúkenti kihallgatását is, akik

ezzel kapcsolatban érintettek voltak, ezzel megfosztotta őt attól, hogy kérdéseket tegyen fel. Ezért kérte tanúként megidézni tanú6-ot (a mobilszolgáltató biztonsági vezetőjét), szakértő2-t (igazságügyi szakértőt), szakértő3-at (igazságügyi szakértőt), tanú7-et és tanú8-at.

Elsődlegesen indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, mert őt az elsőfokú bíróság megfosztotta a megfelelő védekezés lehetőségétől.

Másodsorban azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az indítványában felsorolt tanúkat hallgassa meg, és pótolja az elsőfokú ítélet hiányosságait.

Egyebekben kinyilvánította, hogy teljes mértékben egyetért védője álláspontjával és indítványával.

I. r. vádlott védője fellebbezését írásban is megindokolta, mely 2017. december 4-én érkezett meg a másodfokú bírósághoz.

Ebben elsődlegesen azt indítványozta, hogy az ítélet tábla I. r. vádlottat bizonyítottság hiányában mentse fel az ellene emelt vád alól.

Másodlagosan megalapozatlanság, eljárási szabálysértések halmozása okából az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

Fellebbezése indokolásában először is arra utalt, hogy az elsőfokú eljárásban írásban is benyújtotta perbeszédét, az abban foglaltakat fenntartja, kéri annak tárgyalás anyagává tételét.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróság tények és bizonyítékok helyett elméleti síkon mozgó fejtegetésekkel igyekezett megalapozni a bűnösség kérdését.

Rámutatott arra, hogy I. r. vádlottal szemben sem a húsz évvel ezelőtti kiterjedt nyomozás során, sem jelen eljárásban nem merült fel semmilyen, a bűnösségét megalapozó közvetlen vagy pedig hitelt érdemlő közvetett bizonyíték, mi több az alapügyben még csak fel sem merült a neve sem gyanúsítottként, sem tanúként.

Az elsőfokú bíróság semmiféle indítékot, motívumot nem tárt fel, az ítéletben ezt a kérdést megkerülte, annak ellenére, hogy a vádlott és a sértett mintegy húsz éven át tartó baráti viszonya, köztük lévő ellentétek hiánya teljes mértékben bebizonyosodott.

Az elsőfokú bíróság nem észlelte a tényállás megállapításakor az általa relevánsnak ítélt tanú1 és IV. r. vádlott vallomásaiban fellelhető jelentős önellentmondásokat, hogy ezen személyek vallomásai egymással sem kompatibilisek, és a valóságos, igazolható tényekkel pedig ezeket egyáltalán nem vetette össze. Az elsőfokú bíróság e vallomásokból egyes körülményeket ragadott csak ki, mérlegelése így súlyosan okszerűtlen.

Védői indítványok ellenére sem vett fel bizonyítást tanú5 szavahihetőségével kapcsolatban, noha a nyomozati iratokban ott találhatók az e vallomást több oldalról is cáfoló vallomások is. Ezt a vallomást még a telefonlisták sem támasztják alá, mi több, azok tükrében tanú5 állításai egyenesen irreálisak.

Jelen ügyben a bizonyítás eleve eldöntötteen olyan irányban haladt, hogy az I. r. vádlott terhére következtetést kizáró vagy aggályossá tevő tények ne is kerülhessenek be a bizonyítékok közé.

Utalt arra is, hogy semmilyen magyarázat nincs az elkövetés eszközével kapcsolatban felmerült ellentmondásokra.

A bíróság olyan személyek egymáshoz képest is eltérő vallomására alapított tényállást, akiknek az állítását a szakértő is cáfolta, mert állításaikhoz képest fizikai lehetetlenség az ügyben bemutatott fegyvernek az általuk megjelölt módon történő bejuttatása.

Véleménye szerint öncélúan alkalmazta a nyomozó hatóság és a bíróság is a helyszín-bejárással kapcsolatos bizonyítási cselekményt.

Ők számos ellentmondásra felhívták ugyan a figyelmet, de kísérlet sem történt a helyszín eredeti állapotának feltárására és a vallomások ellentmondásainak feloldására. Az elsőfokú bíróság ugyan levetítette ezeket a „filmeket”, de abból a vádlottak a hangminőség folytán legfeljebb szófoszlányokat hallottak, a képminőség folytán pedig felvillanásokat láttak. Szerinte ez így nem minősül bizonyításnak és köze sincs a tisztességes eljáráshoz.

Hasonlóképpen nem foglalkozott az elsőfokú bíróság a telefonlisták kérdésével sem, noha ezek már az előző napokra vonatkozóan is bizonyították, hogy IV. r. vádlott és tanúl telefonjai nem mozognak I. r. vádlott mozgásával azonos helyeken, de egymással igen.

Nem magyarázta meg az ítélet, hogy I. r. vádlott saját telefonját mégis hogyan kötötte a bűncselekmény helyszínéhez, ezt ugyanis a telefonlisták nem igazolták.

Hozzátette azt is, hogy a nyomozó hatóság össze-vissza „kártyázott” a híváslistákkal, végül ötletszerűen rendelve hozzá számokat személyekhez.

Kifejtette azt is, hogy a fegyverszakértő kizárt szakértőként járt el az ügyben, ugyanis előzetesen már szaktanácsadóként be lett vonva, ami pedig kizáró ok. A szakértő maga erősítette meg, hogy nem volt kirendelése, és hogy tudja is, hogy elvárt lett volna legalább a szóbeli kirendelés.

Külön kiemelte, hogy a helyszínen talált hüvelyek vonatkozásában a bíróság nem vett fel teljes körű bizonyítást. Nem csupán azt nem tisztázta, hogy a feltalálás körülményei mennyire felelnek meg a bizonyíték tisztaságának, különösen arra figyelemmel, hogy már a helyszíni szemle estéjén megszámlálhatatlan ember járta be a helyszínt, így a tetőt is, de azt sem tisztázta, hogy a megtalált négy hüvely azonos fegyverhez tartozik-e, noha az a fényképeken is látható, hogy eltérő méretű hüvelyekről van szó.

Álláspontja szerint teljes bizonyossággal még a fegyver és a hüvely összetartozása, valamint az elkövetés időpontjában a helyszínen tartózkodása sem állapítható meg.

Arra sem merült fel semmilyen bizonyíték, hogy a cselekmény előre kitervelt lett volna. Erre kizárólag egy megbízhatatlan személy többszöri ellentmondásos vallomása utal, és eleve cáfolja ezt a meseszöveget, hogy I. r. vádlottnak semmiféle szemlére nem volt szüksége, hisz mindennapos bejárással rendelkezett a sértetthez.

Arra is hivatkozott, hogy nem tudott az orvosszakértő teljes bizonyossággal nyilatkozni a sértett maradandó sérüléseinek eredetére sem, tekintve, hogy húsz év távlatából egy olyan személynél, aki közben is versenyszerűen, az eredeti sérüléseinek gyógyulását be sem várva, folyamatosan hajtóként dolgozik, ennek megállapítása hitelesen nem is lehetséges.

Összességében azt fejtette ki, hogy sem a cselekmény vádlott által való elkövetése, sem az elkövetés eszköze, sem az elkövetőként megjelölt személy helyszínen tartózkodása, sem a minősítő körülmény, sem a cselekményhez kapcsolódó egyetlen kísérő körülmény sincs tehát megnyugtatóan tisztázva.

A bizonyítékok nem alkotnak zárt láncolatot, az elsőfokú bíróság részelemeket egymással össze nem kapcsolva vizsgált, ez a bizonyítási tevékenység pedig nem felel meg a Be. rendelkezéseinek. Álláspontja szerint az adott cselekmény idején elkövetett nyomozati hibák, hiányosságok húsz év elteltével már nem is javíthatók, azon sem lehet továbbá változtatni, hogy az alapnyomozásban lényeges bizonyítékok tűntek el.

A bíróság által felhasznált, elnagyolva és összehangolatlanul felvett bizonyításból származó bizonyítékok alkalmatlanok a vádlott bűnösségének bizonyítására.

A fentiek alapján indítványozta I. r. vádlott felmentését az ellene emelt vád alól.

A másodfokú tárgyaláson az ítélőtábla - az ügyészi indítványnak megfelelően - felolvasta I. r. vádlott és III. r. vádlottak vonatkozásában készült igazságügyi pszichológus-szakértői véleményeket (nyomozati iratok 7. kötet 173. oldal és 423-425. oldalai).

I. r. vádlott a másodfokú tárgyaláson fenntartotta az írásban előterjesztett bizonyítási indítványait.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a bizonyítási indítványok elutasítását indítványozta.

A másodfokú bíróság a bizonyítási indítványokat elutasította az alábbi indokok alapján:

Tanú1 és a sértett meghallgatására az elsőfokú eljárás során sor került. Szembesítésük a vádlott által felvetett kérdésben szükségtelen. Az elsőfokú bíróság részletesen értékelte tanú1 vallomásait, észlelte azok ellentmondásait is, összevetette az egyéb bizonyítékokkal, állításait csak annyiban fogadta el, amennyiben azt más bizonyítékok is megerősítették.

Tanú1 helyszíni kihallgatásán készült videó anyag lejátszásával kapcsolatban a másodfokú bíróság nem osztotta a vádlott kritikai megjegyzéseit. Ennek részleteit a másodfokú bíróság majd az eljárási szabályok vizsgálata körében fogja kifejteni.

Szükségtelennek látta tanú2, tanú3 és tanú4 tanúkenti kihallgatását is. Ezen személyek meghallgatását már az elsőfokú bírósági eljárás során is indítványozták, de azt a bíróság elutasította. Ennek indokát is adta az ítélet 127-128. oldalain, és az ott kifejtettekkel a másodfokú bíróság is egyetértett.

A híváslisták és cellainformációk tárgyalás anyagává tétele szükségtelen, hiszen az az elsőfokú eljárásban megtörtént. Ezt a 163. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv egyértelműen igazolja. Ennek hiányát egyébként maga az I. r. vádlott védője sem kifogásolta, az általa hivatkozott elsőfokú perbeszédében oldalakon keresztül a híváslistákból, azok elemzéséből levonható következtetésekkel foglalkozott. Az írásban benyújtott perbeszéd 42. oldal 5. bekezdésében a védő maga jelenti ki tanú2 nyomozati nyilatkozatával összefüggésben, hogy az a híváselemző lista része, amit viszont ismertetett a bíróság, így tehát a bizonyítás anyaga.

Az e körben szükséges tanúvallomásokot az elsőfokú bíróság értékelte, ugyanígy a szakértő2 és szakértő3 által készített informatikai szakvéleményt is (ítélet 111. oldal 2. bekezdés). A kért tanúk és a szakértők meghallgatása szükségtelen.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője perbeszédében a fellebbezését és az írásbeli átiratában foglaltakat fenntartotta, azzal egyezően szólalt fel.

Az írásban leírtakat az I. r. vádlott védőjének fellebbezés-indokolására reagálva egészítette ki. Ennek keretében felvázolta mindazon körülményeket, amelyek már az elsődleges nyomozás során is megállapíthatóak voltak. Így az akkoriban felállított nyomozati tervben már elkövetői körként elsődlegesen jelölték meg a T.testvéreket, valamint az időközben elhunyt tanú9-et. A helyszíni szemle adatai alapján megállapítható volt, hogy a lövéseket a helyszín1-en lévő szerelóműhely tetejéről adhatták le, ott találtak egy bolyban 4 db hüvelyt. Fellelték azt a helyet is a temető felől, ahonnan az elkövetők oda felmászhattak.

Nem osztotta a védő érvelését szakértő1 kizárásával kapcsolatban, ellenben egyetértett az elsőfokú ítélet 102. oldal 4. bekezdésében írtakkal.

Az már az alapügyben is megállapítást nyert, hogy a lövéseket ugyanarról a helyről adhatták le, méghozzá a vizsgált kispuskából.

A beszerzett híváslisták alapján már akkor is megállapításokat lehetett tenni a T.testvérpárnál lévő telefonokkal kapcsolatban. Már akkor felmerült több személynek a neve is (tanú8, IV. r. vádlott, tanú9, tanú7, tanú1 és tanú5), akiket jórészt el is számoltattak.

Mindezek alapján akkor nem volt elegendő adat arra, hogy II. r. és III. r. vádlottakat az élet elleni cselekménnyel meggyanúsítsák.

Azt is említést érdemlőnek tartotta, hogy a sértett már 1996. november 19. napján beszámolt T.-ék, IV. r. vádlott és tanú9 látogatásáról helyszín1-en.

Kétségtelenül voltak nyomozási hibák is, mint pl. hogy nem került rögzítésre annak a két személynek az adata, akik a tetőn láttak mozgást.

Mindezekre a függőben lévő kérdésekre adott választ tanú5, tanú1 és IV. r. vádlott utóbb tett vallomása. Ennek a három személynek a vallomása, a sértett nyilatkozatával együtt volt az ügyben hiányzó láncszem.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kellő terjedelemben foglalkozott az ítélete indokolásában ezen személyek vallomásaival, azok ellentmondásaival és helyesen vetette el az ezt támadó védelmi érveket.

Még azt is megjegyezte, hogy az a körülmény, hogy a motívumot teljes pontossággal nem lehetett megállapítani, nem akadályozta a terheltek felelősségre vonásának.

Az írásbeli átiratban foglaltakat kiegészítette még azzal is, hogy a 91. oldal 2. bekezdésében a telefonhívás időpontját is pontosítani kell.

I. r. vádlott védője a perbeszédében ugyancsak fenntartotta a fellebbezését.

Elsődlegesen a vádlott bizonyítottság hiányában történő felmentését, másodlagosan megalapozatlanság és eljárási szabálysértések halmozása miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

Egyebekben az elsőfokú bírósági eljárásban tartott perbeszédében megjelölt ellentmondások és érvek figyelembe vételét kérte, a fellebbezése írásbeli indokolásában írtakat fenntartotta. Ebből perbeszédében csak néhány dolgot emelt ki.

A fegyverszakértő esetében, mindamelllett, hogy továbbra is hangoztatta, hogy kizárt szakértőként járt el, azt is állította, hogy a szakértői bizonyítás nem is terjedt ki a hüvelyekre, a bíróság ezekre a szakértőt nem is nyilatkoztatta, azok szemmel láthatólag nem egy fegyverből származnak. Azt is képtelenségnek tartotta, hogy ezek egy „csokorba” kerülhettek volna. Megjegyezte, hogy a helyszín nem volt biztosítva és este a tetőn még nem találtak semmit.

A maradandó fogyatékossgal összefüggésben arra hivatkozott, hogy szakértő4 igazságügyi orvosszakértő a tárgyalási meghallgatásakor nem tartotta fenn az eredeti szakvéleményét és ezzel sem foglalkozik az elsőfokú ítélet.

Szakértő5 pszichológus szakértő szakmai felkészültségét is megkérdőjelezte más ügyekben szerzett tapasztalati alapján és szerinte ennek a szakértői véleménynek a per anyagává tételére is csak azért van szükség, hogy legyen valami közvetett bizonyíték I. r. vádlott ellen, pedig egy pszichológus szakértői vélemény öngában nem bizonyítja a cselekmény elkövetését.

A híváslisták értékelésével sem foglalkozott az elsőfokú bíróság és nem ismerte fel, hogy azok

elemzése fizikai lehetetlenségeket eredményezett, mivel I. r. vádlottnak három helyen kellett volna lennie egy időben. Ezt lehetett volna tisztázni tanú3 és tanú10 kihallgatásával.

Arra is hivatkozott még, hogy a szándékot illetően sem folytatott le bizonyítást az elsőfokú bíróság, és erre indokolást sem adott. Az ellentmondásos bizonyítékokból az elsőfokú bíróság azt fogadta el, hogy a sértett sérüléseit I. r. vádlott lövése okozta. Ez azonban még önmagában nem biztos, hogy emberölés, mert lehet pl. maradandó fogyatékoságot okozó testi sértés vagy testi sértés is. Csakhogy ezekben az esetekben már vizsgálni kellett volna az elévülés kérdését is.

Kiemelte azt is, hogy a helyszíni szemlék alkalmával rá sem kérdeztek az ellentmondásokra.

Voltak olyan vádirati elemek, amelyekre szintén nem folyt bizonyítás (előre kiterveltség, motívum).

Összességében, elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan a Be.373.§ (1) bekezdés I/a, pontjára, a III/a/ pontjára és a Be.375.§ (1) bekezdés valamennyi pontjának megsértésére tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését indítványozta.

I. r. vádlott felszólalásában csatlakozott a védője által elmondottakhoz.

A pszichológus szakértő véleményével kapcsolatban vitatta, hogy egy perces beszélgetés után véleményét tudott volna róla adni.

Az eddigi életútja nem azt igazolja, hogy ő emberölést el tudna követni. A sértett egyébként a bűncselekmény idején, de azt követően is, egészen 2014-ig a barátja volt.

Véleménye szerint olyan emberek tesznek rá terhelő vallomást, akinek ehhez valamilyen mögöttes érdekük fűződik, és vannak olyan érdekcsoportok is, akik még a rendőrséget is tudják irányítani. Valaki 46 millió forintot fizetett azért, hogy őt börtönben tartsák. Szerinte ezt hivatalos papírok is igazolják, amiket az elsőfokú eljárásban be is mutatott, de ezzel nem foglalkoztak.

Hivatkozott arra is, hogy olyan papírok tűntek el az iratokból, amelyek azt bizonyították, hogy több lőfegyverből lőttek, és már eleve több személyt kerestek. De a tanúk között is voltak olyanok, akik azt állították, hogy több helyszínről lőttek, sőt még a sértett is elmesélte neki egyszer, hogy a kocsiból lőttek ki.

Állítása szerint a telefon cellainformációkat úgy kötötték hozzá, hogy neki semmi köze nem volt ahhoz a telefonhoz. Meg volt, hogy ki vette azt a telefont és kinek adta oda, de azzal nem foglalkoztak. Neki volt saját telefonja, arról miért nem szereztek be cellainformációkat.

A DNS vizsgálattal összefüggésben arra hívta fel a figyelmet, hogy találtak a helyszínen DNS-t, méghozzá egy friss hamujú cigarettáról, amit a szemle előtt nem sokkal kellett, hogy elszívjanak. Ha pedig ez nem köthető sem hozzá, sem a testvéreihez, akkor kellett ott valaki másnak lennie, akiről senki nem beszél.

Megismételte azt is, hogy tanúl tárgyalási meghallgatásakor lejátszottak egy videofelvételt, és amikor a bíró kérdezte, hogy van-e észrevétele, tanúl azt közölte, hogy ő abból nem hallott semmit. Egyébként ők is egy kb. 30 cm-es képernyőn nézték a felvételt, távolról és volt, hogy nem volt hang sem. Ezzel a tisztességes eljárás megsértését kívánta érzékeltetni.

Elsődlegesen a felmentését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

II. r. vádlott védője a perbeszédében - egyetértve az I. r. vádlott védőjével - az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozatlannak tartotta, mert a tényállás felderítetlen,

iratellenes megállapításokat tartalmaz és az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének sem tett kellően eleget, továbbá eljárási szabálysértések is megállapíthatóak voltak.

Elsődlegesen emlékeztetett az eljárás újraindulásának körülményeire, hogy tanú11 tárgyalásán hangozott el, hogy I. r. vádlott volt ennek a cselekménynek az elkövetője. Innentől kezdve a nyomozó hatóság erőfeszítése volt, hogy minden áron bizonyítékot találjanak I. r. vádlottra és a többiekre. Tanú11-et mégsem hallgatták meg.

Részletesen foglalkozott az elsőfokú bíróság által kiemelten értékelt 3 tanúvallomással, akik mind valamilyen kedvezmény reményében tettek vallomást. Tanú1 esetében külön aggályosnak tartotta az ügyének elkülönítését és azt is, hogy felfüggesztett szabadságvesztést kapott.

Arra is hivatkozott, hogy bár számos ellentmondás volt a vádlottak és a tanúk között is, szembesítések nem történtek, az ellentétek tisztázására nem kerített sort a bíróság.

A bizonyítási indítványok elutasítását is sérelmezte.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróság a híváslistákkal kapcsolatban is aggályos megállapításokat tett.

A bizonyítékok összevetése teljes egészében elmaradt. Egyébként sincs a három aggályos tanúvallomáson kívül más, objektív bizonyíték.

Sérelmezte a vádlotti védekezés elvetését, hogy lányokat vártak oda, mert a Magyar Hírlap 1994. június 15-i száma is arról írt, hogy azon a területen örömlányok voltak találhatóak.

Azt is kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás részévé tette, hogy II. r. vádlott feleségének nevében lévő gépkocsiban 22-es kaliberű lőszereket találtak, hiszen erről szakértő állapította meg, hogy nincs köze a cselekményhez használt fegyverhez.

Az ítéletben említett különféle elméleteket, szubjektív megjegyzéseket nem egy bírósági ítéletbe valónak tartotta.

Álláspontja szerint hiányzik a jogi indokolás is, hogy miért is minősítette az elsőfokú bíróság a cselekményt emberölés bűntette kísérletének.

Röviden említést tett még a büntetések kapcsán a belső arányosság hiányáról, az enyhítő körülmények között a vádlott egészségi állapotának figyelmen kívül hagyásáról, holott erre nézve már a nyomozás során is kórházi zárójelentéseket csatoltak be, melyek szerint II. r. vádlottnak személyiségzavara van, Parkinson kóros.

Osztotta I. r. vádlott védőjének álláspontját a fegyverszakértő kizárásával kapcsolatban.

II. r. vádlott felszólalásában a védőjéhez csatlakozott.

III. r. vádlott védője a fellebbezését módosított tartalommal tartotta fenn.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság oly mértékben nem tett eleget indokolási kötelezettségének, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan, ezért a Be.373.§ (1) bekezdés III/a. pontja alapján indítványozta az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

Röviden összefoglalta a védeence védekezését érintő bizonyítékokat, melyek közül kiemelte, hogy

már a rendőri jelentés is azt sugallta, hogy védencének és társainak köze lehet a bűncselekményhez, pedig az a körülmény, hogy a gépkocsi nyitott ajtóval várakozott a S. úton véletlenszerű is lehet, nem utal menekülési szándékra.

A vádlotti védekezés elvetésével összefüggésben ő is hivatkozott a II. r. vádlott védője által említett újságcikkekre, mely alapján az nem lett volna kizárható.

A bíróság szubjektív megjegyzéseit is sérelmezte az ítélet 27. oldal 11. bekezdésében és a 72. oldal 8. bekezdésében.

A gépjárműben és a védencénél talált lőszerrek vonatkozásában tisztázódott, hogy azok nem hozhatók összefüggésbe a bűncselekmény elkövetésekor használt fegyverrel, így ez a tényállásban foglaltak megerősítésére nem alkalmas.

Az sem igazolhatja III. r. vádlott felelősségét, hogy a rendőri intézkedés megkezdésekor megszólalt a telefonja, és miután felvette, röviden közölte az őt hívó személlyel, hogy rendőri intézkedés folyik vele szemben, ez szerinte teljesen természetes.

IV. r. vádlott, tanú1 és tanú5 terhelő vallomásai kapcsán azt fejtette ki, hogy ezek az eljárás második fordulójában már konkrétan kialakult rendőrségi és ügyészségi koncepcióba illeszkedtek, melyek alapján célirányosan folytatták a bizonyítást I. r. vádlottal és testvéreivel szemben.

Az eljárás az 1996-os elkövetéshez képest 2014-ben éledt újjá és ez a három személy - miközben érdekeik az eltelt idő alatt megváltoztak - változtatott a vallomásán és immár terheltek III. r. vádlottat és testvéreit.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget, nem vizsgálta a három említett személy szavahihetőségét, nem adott magyarázatot arra, hogy miért fogadta el az eljárás második szakaszában tett módosított és immár terhelő vallomásaikat.

Maga is indokolatlannak és feleslegesnek tartotta a játékelmélet és a fogolydilemma taglalását.

III. r. vádlott a felszólalásában sérelmezte az ügyészség által felvetett bűnözői életmódját és a védekezésének elvetését, hogy milyen céllal voltak ott az S. úton. Az előre kiterveltséggel kapcsolatban kifejtetteket sem tartotta életszerűnek.

IV. r. vádlott védője perbeszédében a fellebbezését fenntartotta. Eltérő jogi minősítés megállapítását és a kiszabott büntetés jelentős enyhítését indítványozta.

Nem látta megállapíthatónak az előre kiterveltséget. E körben arra hivatkozott, hogy IV. r. vádlott az önmagát is terhelő vallomásában beszámolt arról, hogyan került sor a bűncselekményre és arról is, hogy a vádlott-társak fenyegetése volt a fő oka az ő részvételének. Ezt a vallomást az elsőfokú bíróság is elfogadta és lényegét illetően tanú1 is ilyen tartalmú vallomást tett.

Azt is elfogadta az elsőfokú bíróság, hogy IV. r. vádlott még a temetőben is próbálta lebeszélni a cselekmény végrehajtásáról I. r. vádlottat. Ennek tükrében sem állapítható meg az előre kiterveltség, hiszen IV. r. vádlott nem akarta megölni a sértettet, ilyen akarat-elhatározás nem született meg benne. Nem vett részt a tervkészítés folyamatában és a cselekményben is csak a fenyegetés hatására. Közvetlenül a cselekmény elkövetése előtt el is menekült a helyszínről. Bűnsegédi magatartása is meglehetősen jelentéktelen.

Az előre kiterveltség megállapíthatóságát az elsőfokú bíróság nem indokolta meg teljes mértékben.

A büntetés kiszabása körében arra hivatkozott, hogy a vádlott bűnsegédi szerepe csekély, a

cselekmény csak kísérleti szakig jutott, a cselekmény óta 21 év telt el, IV. r. vádlott beismerő vallomásával együttműködött. Kérte még enyhítőként értékelni, hogy egy kiskorú gyermekről gondoskodik és hogy az egészségi állapota megromlott.

Utalt a belső arányosságra is annyiban, hogy ugyanezért a cselekményért tanúl 2 év szabadságvesztést kapott 4 évre felfüggesztve. Indítványozta, hogy IV. r. vádlott büntetése is ehhez közelítsen.

IV. r. vádlott csatlakozott a védője által elmondottakhoz. Elmondta még azt is, hogy tanúl is több helyen elmondta a vallomásában, hogy ők ketten nem tudtak a bűncselekmény előre eltervezettségéről. Ezt nem vette kellő súllyal figyelembe az elsőfokú bíróság, mint ahogy azt sem, hogy kényszer hatása alatt állt és hogy beismerő vallomást tett, mellyel egy életre ellenséget szerzett magának.

I. r., II. r. és III. r. vádlottak az utolsó szó jogán az ártatlanságukat hangoztatták.

IV. r. vádlott az utolsó szó jogán a cselekménye eltérő minősítését és a büntetés enyhítését kérte.

A fellebbezések II. r., III. r. és IV. r. vádlottak vonatkozásában részben más okból, a büntetések enyhítése tekintetében alaposak.

A kétirányú fellebbezésekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta el. A vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálása szempontjából, a rendkívüli mértékű időmúlásra is figyelemmel, a lényeges bizonyítékokat beszerezte, megvizsgálta, azokat egyenként és összességükben is értékelte, mérlegelte.

A bíróság az eljárása során betartotta a kiemelt jelentőségű ügyekre vonatkozó, a Be. XXVIII/A. fejezetében szereplő eltérő eljárásjogi szabályokat, a tárgyalás folytonossága e rendelkezések szerint biztosított volt.

Az ügyben a vádlottak kihallgatására a Be.117.§ (2) bekezdésében írt figyelmeztetést követően került sor. A vallomástételt megtagadó vádlottak a Be. 117.§ (4) bekezdése szerinti figyelmeztetésben is részesültek. E vádlottak nyomozás során tett vallomásának felolvasása a Be.291.§ (1) bekezdése alapján történt meg.

Az ügyben a tárgyaláson részletes vallomást tevő I. r. vádlott korábban gyanúsítottként tett vallomásainak felolvasására a Be. 291.§ (4) és (5) bekezdéseinek alkalmazásával került sor.

A nyomozás kezdeti szakaszában tanúként hallgatták ki mind a négy vádlottat (I. r. vádlott nyom. ir. 2. kötet 893-895. oldalai, II. r. vádlott nyom. ir. 2. kötet 881-891. oldalai, III. r. vádlott nyom. ir. 2. kötet 873-879. oldalai, IV. r. vádlott nyom. ir. 2. kötet 849-853. oldalai). Ezek a tanúvallomások megfeleltek a Be.291.§ (2) bekezdésében szereplő feltételnek, így felolvasásukra és bizonyítékként történő felhasználásukra törvényesen került sor.

Az ügyészség a vádiratában a Be.217.§ (3) bekezdés h/ pontja alapján 33 tanú vallomásának felolvasására tett indítványt.

Majd a 2016. szeptember 15.-ei tárgyaláson további négy tanú nyomozati vallomásának felolvasását indítványozta, míg a 2016. december 8.-ai indítványában két újabb tanú nyomozati vallomásának

felolvasását indítványozta a Be.296.§ (1) bekezdés a/ pontjában szereplő okból.

I. r. vádlott védője a bírósági eljárásban számos, átfogó és részletes bizonyítási indítványt terjesztett elő. Ennek keretében több tanú esetében is a személyes meghallgatásukra tett indítványt a nyomozati vallomásaik felolvasása helyett, de további tanúk megidézését, szakértők megidézését és meghallgatását, okiratok beszerzését is indítványozta.

Az elsőfokú bíróság ezeknek a védői bizonyítási indítványoknak jórészt helyt adott, de jó néhány bizonyítási indítványt el is utasított. A bizonyítási indítványok elutasításának okait az ítélet VII. fejezetében, a 127-128. oldalakon kellő részletességgel fejtette ki a Be.259.§ (3) bekezdés f/ pontjának megfelelően. Az ott írtakkal a másodfokú bíróság is egyetértett.

A Be.285.§ (2) bekezdése szerint az ügyész, illetve a vádlott és a védő által indítványozott bizonyítási cselekményekről és azok sorrendjéről a tanács elnöke határoz.

A (3) bekezdés szerint a bizonyítási indítvány elutasítása ellen külön fellebbezésnek nincs helye, azt az ügydöntő határozattal szemben bejelentett fellebbezésben lehet sérelmezni.

A bizonyítási indítványok elutasítását fellebbezésében I. r. vádlott sérelmezte.

Tanú2, tanú3 és tanú4 esetében az elsőfokú bíróság kellő indokát adta annak, hogy a tanúk kihallgatását miért nem látta szükségesnek, és ez volt az indoka a másodfokú eljárás során megismételt, ugyanilyen tartalmú bizonyítási indítvány elutasításának is.

Tanú2 esetében megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy már a nyomozás során, 2015. augusztus 18. napján sor került tanú5 és tanú2 szembesítésére (nyom. ir. 9. kötet 1249-1255. oldalai), melynek során tanú5 már nem emlékezett biztosan arra, hogy tanú2 is ott lett volna a L.-i találkozón. Ezt erősítette meg a tárgyalási kihallgatásakor is, 2016. november 17. napján (73. tjkv.). Így pedig nincs olyan ellentétes tartalmú vallomás, ami indokolhatná tanú2 tanúkénti kihallgatását.

Tanú3 vonatkozásában arra utal a másodfokú bíróság, hogy tanú5 állításával szemben ő vitatta, hogy jelen lett volna a tanú5 által állított találkozón és ott maga is beszélt volna I. r. vádlottal. Az ellentétes állításokra tekintettel 2015. augusztus 18. napján megtartott szembesítés (nyom. ir. 9. kötet 1237-1247. oldalai) eredményre nem vezetett.

Ugyanígy szembesítésre került sor tanú5 és tanú4 között is 2015. augusztus 18. napján (nyom. ir. 9. kötet 1259-1269 oldalai), mert tanú5 azt állította, hogy a L.-i találkozót elmondta tanú4-nek is és azt is, hogy ott mit mondott el I. r. vádlott. Tanú4 azonban mindezt vitatta.

A fenti két tanú kihallgatása a bizonyítást, tanú5 szavahihetőségének megítélését nem vitte volna előbbre, azt a bíróságnak más bizonyítékok alapján (pl. híváslisták) kellett mérlegelnie, amit az ítéletében meg is tett.

A többi első fokon előterjesztett bizonyítási indítvány elutasítását nem érte fellebbezési támadás.

A másodfokú bíróság egyetlen bizonyítási indítványt talált, amelynek elutasításáról az elsőfokú bíróság az ítéletében nem adott indokolást. Ez a 2017. május 18-i tárgyaláson (158. tjkv. 9. oldal) a szagmaradványok azonosítására vonatkozó egyéb indítványok elutasítása volt.

Ezt az ítélet elleni fellebbezésben egyébként senki sem sérelmezte és a bíróság a tanács elnöke által a tárgyaláson felolvasott 22/2008. OT.12. ORFK utasítás 18. pontja alapján hozta meg a döntését.

Az elsőfokú bíróság nemcsak az ügyészség részéről előterjesztett bizonyítási indítványoknak adott helyt, de a védelmi oldal bizonyítási indítványainak is javarészt helyt adott, így került kihallgatásra

több olyan személy is tanúként, akiknél az ügyészség a vádiratban a vallomásuk felolvasását indítványozta. Részletesen kihallgatta az elsőfokú bíróság szakértő4 igazságügyi orvosszakértőt is, nemcsak a sértett sérüléseinek keletkezése és a lőirány, de a maradandó fogyatékoság megállapíthatósága kérdésében is.

Ugyancsak rendkívüli részletességgel történt szakértő1 igazságügyi fegyverszakértő tárgyalási meghallgatása is, ahol a szakértő visszakérdezésére is sor került (158. tjkv, 2017. május 17-i tárgyalás), hogy a lőiránnyal összefüggésben még választ adjon I. r. vádlott és védőjének számos kérdésére, hogy megtekintse és véleményt adjon az I. r. vádlott által becsatolt, a lehetséges lőiránnyal összefüggő vázrajzról, robogókról bemutatott fényképek és a lőfegyver méretei alapján annak az ülésben elhelyezése lehetőségéről.

A fegyverszakértői véleménnyel összefüggésben I. r. vádlott végig hangsúlyozta szakértő1 igazságügyi fegyverszakértő kizártságát.

Ezzel a kérdéssel az elsőfokú bíróság is foglalkozott az ítéletében, indokát adva, hogy miért nem tekintette kizárt szakértőnek szakértő1-et (ítélet 85-86. oldalai).

Osztotta a másodfokú bíróság - szemben a védői kifogásokkal -, hogy szakértő1 nem a hatóság tagjaként, vagy szaktanácsadóként volt jelen a helyszínen, hanem szakértőként.

Az elsőfokú bíróság az ítélete 86. oldal 5. bekezdésében idézte az eljárási cselekménykor hatályban volt 2/1988.(V.19.) IM rendelet 23.§-át, de részben pontatlanul, mert a második bekezdés azt rögzíti, hogy kirendelés kivételesen szóban vagy távbeszélőn is történhet. A (3) bekezdés szól arról, hogy ebben az esetben ezt fel kell jegyezni a szakértő meghallgatásáról készült jegyzőkönyvben vagy az ügyiratnál.

Említést érdemel a (4) bekezdés is, mely szerint a kirendelő szerv már a határozat meghozatala előtt gondoskodik arról - szükség szerint a kirendelendő szakértő vagy szaktanácsadó előzetes bevonásával -, hogy a szakvélemény elkészítéséhez szükséges iratok, továbbá tárgyak és minták, valamint az esetleges korábbi vizsgálat anyagai rendelkezésre álljanak.

Nem volt tehát egyáltalán kizárt, hogy szóbeli kirendelés alapján szakértő1 szakértőként részt vegyen a helyszíni szemlén. Szakértő1 a tárgyaláson maga is így nyilatkozott és a helyszíni szemle jegyzőkönyv is ilyen minőségben tüntette fel őt a szemlebizottság tagjaként. A helyszíni szemlén jelenlétéből - ellentétben a védelmi logikával - egyáltalán nem következik az, hogy jelenléte kizárólag csak szaktanácsadóként lett volna lehetséges, ami viszont kizáró ok lenne.

A cselekmény idején hatályban volt büntetőeljárási törvény (1973. évi I. törvény) 73.§ (1) bekezdés b/ pontja értelmében nem járhat el szakértőként, aki az ügyben mint a hatóság tagja járt el.

A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés b/ pontjának alkalmazásában nem tekinthető a hatóság tagjának a külön jogszabályban szakvélemény adására feljogosított intézmény szakértője.

Önmagában tehát a hatósághoz kötődő szolgálati munkaviszony még nem zárta ki a szakértőkénti kirendelést (BH 1985/305).

Fontos e körben megemlíteni még a jelenleg hatályos büntetőeljárási törvény (1998. évi XIX. törvény) 605.§ (2) bekezdésében írtakat is, mely szerint az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt e törvény másként szabályozza.

Az eljárási cselekmény törvényességének a megítélésekor tehát az elvégzésekor hatályos

jogszabályi rendelkezéseket kell figyelembe venni.

Mindezek alapján tehát helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy szakértői igazságügyi fegyverszakértő esetében az ügyben adott alap-és kiegészítő szakvéleményeinek elkészítésekor nem állt fenn kizárási ok, így azok a bizonyítékok körében aggálytalanul értékelést nyerhettek.

Ehhez kapcsolódóan eljárásjogi kifogást fogalmazott meg I. r. vádlott védője a lefoglalt 4 db töltényhüvellyel összefüggésben is, sérelmezve a helyszínbiztosítás elmaradását, mely így - álláspontja szerint - kétséggé teszi a másnap lefoglalt lőszerhüvelyek hitelességét, a bizonyíték törvényességét.

Ezzel is foglalkozott az elsőfokú bíróság (ítélet 68. oldal 1. bekezdés) és azt állapította meg, hogy a védői érvelés alaptalan, mert a helyszín biztosítva volt.

Ez a kijelentés azonban ebben a formájában nem állja meg a helyét.

A helyszíni szemle jegyzőkönyv (nyom. ir. 1. kötet 79-95. oldalai) rögzíti, hogy mikor kezdődött a helyszíni szemle, azt mikor függesztették fel, illetve mikor folytatták, mikor fejeződött be.

Ezeket az adatokat az ítélet 85. oldal 3. bekezdés tényszerűen tartalmazza.

Azt is rögzíti, hogy a felfüggesztéssel együtt intézkedtek a terület kordonnal lezárásáról és őrzéséről. Ekkor azonban még nem találták meg a lövések leadásának helyét, az ott később megtalált töltényhüvelyeket. A felfüggesztés előtt ugyanis a szemlebizottság csak a fürdő és öltöző tetejére ment fel és ott keresett - sikertelenül - nyomokat. A kordonnal lezárás tehát csak helyszín1-nek a cselekménnyel érintett területére vonatkozott.

A felfüggesztést követően, a szemle folytatásakor - immár kiegészülve szakértői fegyverszakértővel - találták meg a garázs, illetve műhely tetején a 4 db töltényhüvelyt két pontban, egymástól 40 cm távolságban. Méréseket is végeztek ekkor és megállapították, hogy a lőszerhüvelyek megtalálási helyétől a sértett légvonalban 23 méterre volt, a műhely magassága 4,2 méter.

A szemle első részében még fel nem lelt bűnjelek későbbi megtalálási helye biztosításának elmaradása logikailag sem valósíthat meg semmilyen eljárási szabálysértést.

Az I.r. vádlott védőjének egyfajta koncepciók eljárás képzetét keltő felvetése az ésszerűséggel is ellentétes, hiszen kinek, milyen érdeke fűződhetett volna akkor ahhoz, hogy a helyszínt, a töltényhüvelyek megtalálási helyét bármilyen módon megváltoztassa, oda olyan töltényhüvelyeket helyezzen el, amik I. r. vádlott személyére nézve egyébként semmilyen bizonyítékot nem hordoztak, ellenben később megállapítja majd a szakértő (1996. december), hogy a négy töltényhüvelyen lévő nyomok (a fenékrészen lévő ütőszegnyom, páros hüvelyvonó-nyom) megegyezők, a fegyverműködési nyomok csoporttulajdonságai alapján azokat egy kínai JW-20 típusú kispuskából lőtték ki. A később megtalált, az azonosításhoz szükséges tokrész vizsgálata (1997. június 18.) pedig azt az eredményt hozta, hogy a sértettre ebből a lőfegyverből adták le a lövéseket. Egyébként a fegyverszakértőnek ez a véleménye sem szolgáltatott bizonyítékot a lövést leadó személyre nézve.

Törvényesen került sor számtalan tanú nyomozati vallomásának felolvasására a tárgyaláson, részben az ügyész vádiratban szereplő indítványa, részben későbbi indítványai, részben pedig haláluk (tanú12, tanú13, tanú14, tanú15, tanú9), illetve ismeretlen helyen tartózkodásuk okán. Ez utóbbi esetekben a meghallgatni szándékozott tanúk felkutatása érdekében szükséges intézkedéseket a bíróság megtette, tanú16 és tanú8 tekintetében tanúköroezést is kiadott. tanú17-nél a vallomása

felolvasása előtt halotti anyakönyvi kivonatát is beszerezte.

I. r. vádlott védőjének indítványára került sor a bírósági eljárás során tanú11 más ügyben lefoglalt útleveleiről másolat beszerzésére nevezett 1995-1997 közötti külföldi (ausztriai) utazásainak megállapítása céljából.

I. r. vádlott indítványára szerezte be a bíróság a temető nyitvatartási rendjére vonatkozó információkat (bírósági iratok 46/1. sorszám alatt).

Törvényesen került sor tanú1 zártcélú távközlő hálózat útján történt kihallgatására 2016. november 15. napján.

A kihallgatást megelőzően az elsőfokú bíróság a Be.244/A.§ (1) bekezdése alapján, a (2) bekezdés e/ és f/ pontjaiban megjelölt okokból rendelte el a zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatást.

A végzés ellen a törvény nem ad lehetőséget fellebbezésre, azt az ügydöntő határozat elleni fellebbezésben lehet sérelmezni.

A tárgyalás megtartásának ezt a formáját a fellebbezésekben nem sérelmezték. Erre tekintet nélkül, pusztán csak megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az e/ pontban meghatározott ok nyilvánvalóan fennállt, de az f/ pont viszont nem volt megállapítható, lévén tanú1 nem volt fogva, így a tárgyaláson való megjelenése a közbiztonságot nem veszélyeztethette. Ez a téves hivatkozás azonban az intézkedés törvényességét nem befolyásolta.

Tanú1 fenti meghallgatása kapcsán -I. r. vádlott fellebbezési hivatkozására tekintettel - a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy nem állja meg a helyét az a vádlotti állítás, miszerint a kihallgatás alkalmával levetített helyszíni meghallgatásról készült felvételt tanú1 nem látta vagy nem hallotta volna megfelelően.

A 73. sorsz. tárgyalási jegyzőkönyv a 19. oldalán rögzíti ennek a felvételnek a lejátszását. Sem a tanú, sem a vádlottak, sem a védők részéről ilyen megjegyzés nem került jegyzőkönyvezésre. Ezen a tárgyaláson egyébként felolvasásra is került a fenti helyszíni kihallgatásról készített videofelvétel leírt jegyzőkönyve is, melyre ugyancsak semmiféle észrevételt nem tettek az érintettek.

A másodfokú bíróság a felkészülés során maga is megtekintette mind tanú1, mind pedig IV. r. vádlott helyszíni meghallgatásáról készített videofelvételeket. Mindkettőről elmondható, hogy sem a kép-, sem pedig a hangminőség nem eshet kifogás alá, az kiválónak is mondható.

Ezeknek a felvételeknek a tárgyalási lejátszásakor -IV. r. vádlott esetében erre a 2017. április 21. tárgyaláson került sor (149. t.jkv.34. oldal) - a vádlottak, de a védők részéről sem jelezte senki, hogy azokat ne látnák, hallanák megfelelően. Ekként pedig I. r. vádlottnak a fellebbezésében írt kifogásai e körben sem foghattak helyt.

Itt szükséges a másodfokú bíróságnak kitérnie I. r. vádlott védőjének arra a hivatkozására is, amely a felvételek folyamatosságának hiányát, illetve a két helyszíni meghallgatáson elhangzottak közötti eltéréseket értékelte eljárási szabálysértésként, és a helyszín eredeti állapota helyreállításának elmaradását is sérelmezte.

Rámutat a másodfokú bíróság arra, hogy a két helyszíni kihallgatást a törvényi rendelkezések betartásával folytatta le a nyomozó hatóság.

A Be.120.§ szabályozza a helyszíni kihallgatást. Erre akkor kerülhet sor, ha az addigi kihallgatás után is szükséges, hogy a terhelt vagy a tanú a bűncselekmény helyszínén nyilatkozzék, és mutassa

meg az elkövetés helyét, a bűncselekménnyel összefüggő más helyet, tárgyi bizonyítási eszközt vagy a cselekmény lefolyását.

IV. r. vádlott és tanú1 vallomásaiban elmondottak alapján a helyszíni kihallgatásuk mindenképpen indokolt volt.

A helyszín eredeti állapota helyreállításának megkövetelése a védelem részéről 20 év távlatából, figyelemmel a jelentős építkezésekre is nyilvánvalóan lehetetlen.

Nem befolyásolja az eljárási cselekmény törvényességét, hogy a felvételek az egyes helyszínek megközelítését nem tartalmazzák folyamatosan. Az eljárási cselekményen a hatóság tagjain kívül védő is részt vett (tanú1 esetében is) és részükről semmilyen észrevétel nem volt, ami arra utalna, hogy az egyes helyszínek megmutatása nem az érintett személyek emlékezete, hanem a nyomozó hatóság instrukciói alapján történt volna.

Ami pedig a két helyszíni kihallgatáson elhangzottak közötti eltéréseket illeti, az csak a cselekmény előtti találkozás helye, az A.S. utcában a gépkocsiból kiszállás helye vonatkozásában állapítható meg.

Kétségtelen, hogy vannak ellentmondások a két vallomás között, de ez a bizonyítékok mikénti értékelése körébe tartozó kérdés.

Azt már itt megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a helyszíni kihallgatás alkalmával mind IV. r. vádlott, mind pedig tanú1 is többször megjegyezték, hogy a helyszín a cselekmény óta eltelt időben megváltozott.

Az ellentmondások feloldása érdekében IV. r. vádlott és tanú1 között szembesítést is lefolytatott a nyomozó hatóság 2015. augusztus 10. napján (nyom. ir. 9. kötet 1217-1235. oldalai), mely jegyzőkönyv az elsőfokú tárgyaláson (36. tjkv. 24. oldal) ismertetésre is került, bár az ott elhangzottak bemutatása az ítélet indokolásából kimaradt, ez azonban a másodfokú bíróság által pótolható.

I. r. vádlott tanú1 kihallgatása kapcsán sérelmezte a tanú által mutatott akácfáról tett megjegyzést is, miszerint az a cselekménykor is ott volt, mert szerinte ennek valóságát szakértővel kellett volna tisztázni.

A másodfokú bíróság által is megtekintett felvétel alapján kijelenthető, hogy a tanú1 által mutatott fa szemmel láthatóan olyan korú, hogy ott állhatott már a cselekmény elkövetésekor is.

Az elsőfokú bíróság az ügy szempontjából jelentős okirati bizonyítékokat is a tárgyalás anyagává tette, így járt el a híváslistákkal és azok elemzésével kapcsolatban is.

Hibaként értékelhető e körben, hogy az iratismertetéskor készült 163. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv szerint újfent ismertetésre kerültek tanúvallomások, gyanúsított ki hallgatási jegyzőkönyvek, amelyeket a bíróság korábban már felolvasott, vagy ismertetett az eljárásjogi rendelkezések betartásával. Ezeknek az újbóli „ismertetése” szükségtelen volt. Megjegyzendő, hogy az iratismertetésről szóló jegyzőkönyv számos pontatlanságot is tartalmaz az egyes nyomozati kötetek megjelölésével kapcsolatban. Így pl. a 163. tjkv. 6. oldalán tanú18 meghallgatási jegyzőkönyve már a nyomozati iratok 4. kötetében található. A 7. oldal 2. bekezdésében pedig az ott írt 4. kötet helyett az 5. kötetből kerültek ismertetésre a feltüntetett iratok. A 8. oldal 3. bekezdésétől kezdődő ismertetés már a nyomozati iratok 6. kötetéből történt és ezen oldal utolsó bekezdésétől ismertetett iratok nem az 5. kötetből, hanem a nyomozati iratok 7. kötetéből lettek ismertetve.

A nyomozati kötetekre történt hivatkozás az ismertetés későbbi részében is helytelen, de mivel a kérdéses dokumentumok pontosan meg vannak jelölve, így ez a hiba a tényszerűséget nem érinti, a konkrétan ismertetett iratokat nem kérdőjelezi meg.

Az ismertetett okiratok körében - szemben I. r. vádlott állításával - az ügyben beszerzett híváslisták és azok értékelése is ismertetésre került, így azok felhasználása is törvényes volt. Ekként pedig I. r. vádlott e körben előterjesztett bizonyítási indítványa is indokolatlan.

Nem osztotta a másodfokú bíróság tanú7 és tanú8 tanúkénti meghallgatására irányuló, I. r. vádlott által előterjesztett bizonyítási indítványt sem. Tanú7-et az elsőfokú bíróság már tanúként személyesen meghallgatta (149. tjkv.23. oldal), így ismételt idézése szükségtelen.

Tanú8 idézése már az elsőfokú eljárás során eredménytelen volt és tanúközövése sem járt sikerrel, ezért az elsőfokú bíróság a nyomozati vallomását felolvasással tette a tárgyalás anyagává, ekként pedig nyilatkozata bizonyítékként értékelhető volt (158. tjkv. 11. oldal).

A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható volt viszont, hogy tanú19 tanúként tett vallomása a nyomozati iratok 3. kötet 913-919. oldalairól az elsőfokú tárgyaláson nem került felolvasásra, így az ítéletben sem kerülhetett volna értékelésre (ítélet 98. oldal 5. bekezdés). Ezt a vallomást az ítéletből ki kellett rekeszteni, de ez a megalapozottságot nem érintette.

I. r. vádlott a fellebbezésében több hatályon kívül helyezési okot is megjelölt. Konkrétan a Be.373.§ (1) bekezdés I/a/ pontjára, „jelenlét hiányára”, a III/a/ pontjára, az indokolási kötelezettség teljes körű megsértésére és a Be.375.§ (1) bekezdésére, súlyos megalapozatlanságra hivatkozott.

A Be.373.§ (1) bekezdés I/a/ pontjának felhívását a másodfokú bíróság jelen ügyben nem tudta értelmezni. A felhívott törvényhely szerint ugyanis a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az eljárást megszünteti a vádlott halála, elévülés vagy kegyelem miatt. Ezek egyike sem merült fel az ügyben.

A Be.373.§ (1) bekezdés III/a/ pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A törvény tehát az indokolási kötelezettség megsértésének a súlyos eseteit szankcionálja feltétlen hatályon kívül helyezéssel.

Az elsőfokú bíróság az ítéletét indokolni köteles és e kötelezettségének a súlyos, a törvényben a fentiek szerint meghatározott mérvű elmulasztása folytán voltaképpen nincs valós lehetőség az ítélet vitatására, és ez a hiányosság a fellebbezési eljárásban nem küszöbölhető ki.

Ilyen hiányosságot az indokolási kötelezettség körében a másodfokú eljárásban nem lehetett megállapítani. Az indokolás kisebb hiányosságai, pontatlanságai pedig nem eredményezhetnek hatályon kívül helyezést.

A Be.375.§ (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a 373.§ (1) bekezdés II. pontjában fel nem sorolt, és a másodfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására. Ilyennek kell tekinteni különösen, ha a bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályokat megsértették, az eljárásban részt vevő személyek a törvényes jogaikat nem gyakorolhatták, vagy

ezek gyakorlását korlátozták.

A másodfokú bíróság a fentiekben már részletesen foglalkozott a védelem által felvetett eljárásjogi kifogásokkal és azt állapította meg, hogy nem történt olyan eljárási szabálysértés, amely az előbb idézett törvényi rendelkezés szerinti hatályon kívül helyezésre okot adhatna. A bírósági eljárásban nem sérültek a vádlotti és védői jogok és az elsőfokú bíróság ezek gyakorlását sem korlátozta.

A másodfokú bíróság sem a védelem által felvetett okokból, de más okból sem látta indokoltnak az elsőfokú bíróság ítélete hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárása utasítását.

Az elsőfokú bíróság ítélete döntő részében megalapozott, de az általa megállapított tényállás a Be.352.§.(1) bekezdés a/ pontjára figyelemmel az iratok tartalma alapján kiegészítésre, pontosításra szorul az alábbiak szerint:

I. r. vádlott személyi körülményeinél:

- Az 5. oldal 7. bekezdésében elsőként feltüntetett előéleti másodfokú ítélet száma helyesen 28.Bf.VIII.6935/1987/23. A vádlottat lopás büntette és orgazdaság vétsége miatt mint többszörös visszaesőt ítélték el. (ítéletkiadmány, nyom. ir. 5. kötet 531. oldal)
- A következő szegedi elítélés elsőfokú ítéletének alszáma helyesen 15. (ítéletkiadmány, nyom. ir.5. kötet 497. oldal)
- A harmadikként feltüntetett ügyszám helyesen 10.B.1442/1988/3., a másodfokú határozat száma pedig 28.Bf.VIII.7671/1988/2. Ez az összbüntetési ítélet azzal is pontosításra szorul, hogy összbüntetésbe foglalta a PKKB 5.B.V.10/1985. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztést is és az összbüntetés tartama 3 év 3 hónap szabadságvesztés volt.
- Az utolsó bekezdésben szereplő elítélésnél mellőzi a másodfokú bíróság megjelölését, mert az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezés visszavonása folytán emelkedett jogerőre. A vádlottat a bíróság felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetnének kísérlete miatt ítélte el.
- A 6. oldal első bekezdésében elsőként feltüntetett másodfokú elítélés ügyszáma helyesen 24.Bf.IX.8766/2011/6. A vádlottat 500.000 Ft pénzmellékbüntetésre is ítélték.
- A Pesti Központi Kerületi Bíróság 7.B.30.677/2016/89. számú ítélete a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2017. szeptember 27. napján kelt 24.Bf.6764/2017/15. számú ítélete folytán emelkedett jogerőre. A másodfokú ítélet a vádlottal szemben a pénzbüntetés kiszabását mellőzte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, az elkobzással érintett rendszámtáblák, illetőleg a felmerült bűnügyi költség kisebb korrekciójával. A vádlott jelenleg ezt a büntetését tölti 2017. december 27. napja óta.
- A 6. oldal 2. bekezdését kiegészíti azzal, hogy I. r. vádlott az életkorának, iskolai végzettségének és szocioökonómiai státusának nagyjából megfelelő intellektuális kapacitású és értelmi képességű személy. Érzelmi, indulati élete kiegyensúlyozatlan, kifejezett indulatosság és agresszív ösztöntörekvések jellemzik szenzitívebb élményfeldolgozással, ennek mentén körvonalazódó bosszúálló attitűddel. Kevésbé befolyásolható, a környezet ingereire adekvát válaszokat ad, azt megfelelően képes logikai láncolatba szervezni. Kifejezetten indulatos helyzetmegoldásokat produkálhat agresszív ösztöntörekvésekkel. Indulatkezelési nehézségei nyilvánvalóak.

II. r. vádlottnál:

- Az ítélet 6. oldal 4. bekezdésében elsőként szereplő elítélés elsőfokú ügyszáma helyesen 9.B.I.2524/1985/11. A vádlottat rablás büntette miatt ítélték el.

- Ugyanezen oldal utolsó előtti bekezdésében feltüntetett elítélés ügyszáma helyesen 21.B.VI-VII.301/1993/42.
- A 7. oldal 2. bekezdésében második helyen feltüntetett elítélés ügyszáma helyesen 23.B.21.491/1999/26. (ítéletkiadmány, nyom. ir. 9. kötet 259. oldal)
- Ugyanezen bekezdésben utolsóként feltüntetett büntetésből a vádlottat helyesen 2011. szeptember 11. napján bocsátották feltételes szabadságra.

III. r. személyi körülményeinél:

- A 7. oldal utolsó bekezdésében feltüntetett elítélés száma helyesen 7.B.33.423/1997/2., a jogerő dátuma helyesen 1997. július 15. (határozatkiadmány, nyom. ir. 9. kötet 603. oldal)
- A 8. oldal 1. bekezdését azzal javítja ki, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletének ügyszáma helyesen 23.B.21.491/1999/26. (ítéletkiadmány, nyom. ir. 9. kötet 259. oldal)
- A 8. oldal 2. bekezdését azzal pontosítja, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság 11.B.I.403/2006/15. számú ítélete 2006. június 6. napján emelkedett jogerőre, ittas járművezetés vétsége és bűnsegédként elkövetett hitelsértés vétsége miatt állapította meg a vádlott bűnösségét.
- A 8. oldal 3. bekezdését III. r. vádlott elmeállapotánál azzal egészíti ki, hogy nevezett értelmi képessége életkorának, iskolai végzettségének és szocioökonómiai státuszának megfelelő színvonalú, ugyanakkor gondolkodási fegyelmezetlensége miatt a képességeit nem tudja megfelelően érvényre juttatni, így az intellektusa a valóságnál némileg gyengébbnek imponáló. Érzelmi élete labilisnak mutakozó, indulati robbanékony, indulatkezelési nehézségek és agresszív ösztöntörékvések egyaránt felszínre jutnak. Mindehhez alacsony frusztrációs tolerancia társul. Külső ingerek által igen könnyen sodorható és befolyásolható, akár irreális cselekményekre is rávehető. Kifejezetten agresszív és indulatos helyzetmegoldásokat produkál, mentális fékei ennek mentén lazábbnak mutakozók. (pszichológus szakértői vélemény, nyom. ir. 9. kötet 749. oldal)

IV. r. vádlott személyi körülményeinél:

- 8. oldal 7. bekezdésében szereplő elítélésnél a végzés kelte 1996. június 24., a jogerőre emelkedés napja pedig 1997. május 30. (végzéskiadmány, nyom. ir. 9. kötet, 911-912. oldalai.)
- A 9. oldal 5. bekezdés utolsó mondatát kirekeszti.

A történeti tényállást az alábbiak szerint egészíti ki, illetve pontosítja:

- A 11. oldal 3. bekezdés 3. sorát azzal egészíti ki, hogy I. r. és IV. r. vádlottak az A. S. utcában először a vasúti kerítésen másztak át, átmentek a sínek túloldalára, majd ott másztak be a temető területére. (IV. r. vádlott elfogadott vallomása)
- Ugyanezen oldal 5. bekezdés utolsó mondatát azzal egészíti ki, hogy I. r. vádlott fekvő testhelyzetből adta le a négy célzott lövést a sértettre. (IV. r. vádlott nyomozati vallomása, helyszíni kihallgatás során tett nyilatkozata, a fegyverszakértő tárgyalási nyilatkozata)
- A 7. bekezdés 2. mondatát azzal pontosítja, hogy IV. r. vádlott nem a tetőre, hanem a temető kerítésének peremére lépett fel és onnan azt észlelte, hogy I. r. vádlott a tetőn fekvő, kezében a fegyverrel azt célra tartja. (IV. r. vádlott nyomozati vallomása, helyszíni kihallgatáson tett nyilatkozata)
- A 12. oldal 3. bekezdését azzal egészíti ki, hogy III. r. vádlott a 06 20 ... hívószámú telefont vette fel melyet I. r. vádlott a 06 20 ... hívószámú telefonnal hívott. (híváslisták és azok kiértékelése)
- A 12. oldal 5. bekezdés 2. mondatát azzal pontosítja, hogy a rendőrök az A.S. utcába

visszaérkező tanúl-et vonták ellenőrzés alá. (tanúl nyomozás során tett tanúvallomása, gyanúsítottai vallomása és a helyszíni kihallgatás során tett nyilatkozata)

- A következő bekezdés 2. mondatát azzal egészíti ki, hogy tanúl másnap ment vissza hátrahagyott ruhadarabokért. (tanúl 2015. január 28. vallomásában és a helyszíni kihallgatása során elmondottak)
- A 13. oldal 5. bekezdését követően az alábbiakat is rögzíti: I. r. vádlott a lövések leadása után kezében a lőfegyverrel leugrott a kerítésről a temetőbe és eközben pontosan meg nem állapítható módon a lőfegyver kettétört. I. r. vádlott a puska tusa részét a Z. család síremléke közvetlen közelében dobta el, melyet 1996. november 14-én találtak meg a helyszíni szemle alkalmával. A fegyver fém tok-részét 1997. március 26. napján találták meg P.K. sírja mögötti területen.(fegyverszakértői vélemény és a szakértő tárgyalási nyilatkozata, helyszíni szemle jegyzőkönyvek)

Az így kiegészített és pontosított tényállás már minden szempontból megalapozott, a vádlottak tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul, így a Be. 351. § (1) bekezdése alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Az elsőfokú bíróság a szükséges körben eleget tett az indokolási kötelezettségének, számot adott arról, hogy mely bizonyítékot miért fogadott el, melyiket milyen okból vetett el.

Ítéletében legnagyobb mértékben iratszerűen mutatta be a vádlottak védekezését, különböző vallomásaikat és a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat, a tanúvallomásokat, okirati bizonyítékokat, szakértői vélemények megállapításait, a tárgyaláson is meghallgatott szakértők nyilatkozatát, a híváslisták adatait, és a mindezekből levonható következtetéseket.

Ugyanakkor az ítélet több olyan - az ügyészség és a védelem által is kifogásolt - fejtegetést, a bíróság szubjektív értékítéletét megfogalmazó megállapítást tartalmaz, melyek nem a bizonyítékok okszerű értékelésének körébe tartoznak és így a mellőzésük, kirekesztésük indokolt.

Néhány ponton az indokolás hiányos és elírás is tartalmaz, ami az iratok tartalma alapján - figyelemmel arra, hogy ezek egyébként a tárgyalás anyagát képezték - kiegészítésre és pontosításra szorult.

- Az ítélet 15. oldal. 9. bekezdésében szereplő dátum (P.J. megölése) helyesen 1996.
- Az elsőfokú bíróság az ítélet 28-30. oldalain mutatta be IV. r. vádlott 2015. február 4. napján tett vallomását, mely kiegészítésre szorul azzal, hogy elmondta azt is, hogy I. r. vádlott azt is mondta, mikor a feladatokról beszélt, hogy ő már tanú9-cel előre bevitte a fegyvert a temetőbe. IV. r. vádlott részletesen elmondta, hogy a temető falának peremébe kapaszkodva, a sír kerítésre állva nézte, hogy mit csinál I. r. vádlott. (nyom. ir. 9. kötet 933. oldal 5. bekezdés) Ő tehát nem ment fel a tetőre, így nem állja meg a helyét az elsőfokú bíróság megjegyzése az ítélet 30. oldal 1. bekezdésében. Ebben a vallomásában arra nem emlékezett, hogy I. r. vádlott a K. téri beszélgetésről vitte-e be a fegyvert, de szerinte a megbeszélés előtt vitte el. Elmondta még azt is, hogy a bűncselekmény előtt valamikor járt kint helyszínl-en. Ott volt I. r., II. r. vádlott, tanú9, tanúl, az I. r. vádlott felesége, gyerekei. Nem emlékezett III. r. vádlottnak, de lehetségesnek tartotta, hogy ő is ott volt. Ez kb. 3 héttel a cselekmény előtt volt és I. r. vádlott mondta, hogy menjenek ki.
- Az ítélet 31. oldal 1-6. bekezdéseiben mutatta be az elsőfokú bíróság IV. vádlott 2015. február 6.-ai gyanúsítottai kihallgatásakor elmondottakat. Itt azt is rögzíteni kell (nyom. ir. 9. kötet 979-995. oldalai), hogy előadta azt is, hogy bár előtte is fenyegették és tanú9 pisztolyt

is elővett, ő a temetőből mégis elfutott. I. r. vádlott a tetőn volt, és bár puska volt nála, onnan csak nem tudta volna lelőni őt, és ő a továbbiakban már nem akart részt venni a dologban. Utána a fenyegetés hatására ment át a ... kerületbe. A bűncselekmény előtt, a kávézóban történt beszélgetés során nem hangzott el, hogy milyen célra vette P. a fegyvert. Hangsúlyozta, hogy a bűncselekményben kényszer hatására vett részt.

- Az ítélet 31-32. oldalán bemutatott helyszíni kihallgatáson elmondottakhoz az is hozzá tartozik, hogy ekkor IV. r. vádlott elmondta azt is, hogy miről ismerte meg a helyet, a kerítést, a síremléket, a kupolarészt. A kerítésre felkapaszkodását is megmutatta, a feje felért a tető magassága fölé. Arról is beszélt ekkor, hogy I.r. vádlott felvette a kesztyűt, a sapkát, betette a tárat a fegyverbe. A fentiek az eljárási cselekményről készült és a másodfokú bíróság által is megtekintett felvétel tanúsítja.
- Az ítélet 33. oldal utolsó bekezdését (IV. r. vádlott 2015. július 2. napján tett vallomása) annyiban egészíti ki, hogy a vádlott szerint ugyanazt a zsákot látta a temetőben a formája, színe, hosszúsága alapján. A robogóról elmondta, hogy az kétszemélyes volt, tanú9 vezette, I. r. vádlott mögötte ült. Negyed óra, 20 perc múlva jöttek vissza a robogóval
- Ki kell egészíteni az ítélet 34. oldal 1. bekezdése utáni részt, mert nem tartalmazza az elsőfokú bíróság ítélete, hogy IV. r. vádlott és tanú1 között szembesítésre is sor került 2015. július 10. napján (nyom. ir. 9. kötet 1217-1235. oldalai, a kérdéses jegyzőkönyvet a bíróság felolvasással tárgyalás anyagává tette, 36. tjkv. 24. oldal). A szembesítés során tanú1 elmondta, hogy szerinte a kórház1 előtt volt egy zöldes terület, ott volt a találkozó, mert ő látta a motort bemenni a temetőbe, és azt a K. térről nem lehet látni. Nem emlékezett, hogy már a kölcsönautóval jött-e oda, vagy akkor kellett elmennie érte. Beszélt a kerületi aznapi találkozóról, IV. r. vádlott viselkedéséről, a P.-féle korábbi puskvadásárlásról is. IV. r. vádlott máshová tette a találkozó helyszínét, de azt megerősítette, hogy I. r. vádlott és tanú9 vitte be a fegyvert. Szerinte az nem táskában volt, hanem egy zsákban. tanú1 szerinte egy fehér Golfal jött, ő más kocsival akkor nem látta.
- A sértett tanú vallomását (ítélet 38. oldal 1. bekezdésében) azzal pontosítja, hogy ott az elsőfokú bíróság a 2015. május 6. napján tett vallomásból idézett. Ebben a vallomásában a sértett beszélt arról is, hogy mikor és hogyan ismerte meg T.-ét, IV. r. vádlottat, tanú11-et, tanú5-öt. Tanú5 és I. r. vádlott kapcsolatáról annyit mondott, hogy nagyon jó és bizalmas viszonyban voltak. I. r. vádlott többször is mondta, hogy mindent tanú5-éknek köszönhet. (nyom. ir. 3. kötet 341-353. oldalai)
- Az ítélet 38. oldal 5. bekezdésében szereplő évszám helyesen 2016.
- A 43. oldal 4. bekezdését annyiban helyesbíti, hogy az ott hivatkozott 2015. január 21. napján történt gyanúsítottkénti kihallgatás nem helyszíni kihallgatás keretében történt (nyom. ir. 3. kötet, 643. oldal). Ebből következően ekkor tanú1 a 43. oldal utolsó előtti bekezdésével ellentétben nem mutogatott meg helyszíneket, csak beszélt róluk. A helyszíni kihallgatás 2015. február 26. napján történt, ahogy azt az ítélet 46. oldal 3-6. bekezdései és a 47. oldal 1. bekezdése helyesen tartalmazza.
- Tanú20a vallomásában (ítélet 59. oldal utolsó 2 bekezdése és 60. oldal 1-2. bekezdései) azt is elmondta, hogy a sértettnek egyedi hajtóruhája volt, amiről egyértelműen fel lehetett

ismerni, ha valaki ismerős hajtó-körökben. Az ő ruhája fehér színű volt, rajta fekete csillagokkal. (nyom. ir. 2. kötet, 705-711. oldalai)

- Az ítélet 66. oldal 2. bekezdésében tanú9 tanúvallomásának bemutatásakor, a számára nem ismerős két telefonszám közül az első - helyesen - 284-257 (nyom. ir. 2. kötet 991. oldal).
- Az elkövetéshez használt lőfegyverrel összefüggésben és tanú21 vallomásához kapcsolódóan rendelkezésre álló okirati bizonyítékok között meg kell említeni az ítélet 75. oldal 1. bekezdését követően a NEBEK Sirene Iroda 2014. december 17. tájékoztatását (nyom. ir. 5. kötet, 1043. oldal), mely szerint Ausztriában nem volt ... számon nyilvántartott fegyver. 1996. évben minden 18 év feletti osztrák állampolgár vásárolhatott 60 cm összhosszúság feletti, 22-es kaliberű fegyvert. Speciális feltételek mellett (lakóhelyről származó vagy kiviteli nyilatkozat) külföldiek is megszerezhettek ilyen fegyvert.
A NEBEK 2016. január 26. (nyom. ir. 5. kötet 1065. oldal) és a 2016. február 8. tájékoztatása (nyom. ir. 5. kötet 1067. oldal) szerint sem a szlovák, sem a cseh hatóságok nem tudtak beazonosítani ilyen számú fegyvert.
- A 76. oldal 4. bekezdés utolsó előtti mondata is elírást tartalmaz, mert 2016. helyett a helyes évszám 1996.
- Tanú22-nek az ítélet 80. oldal 3. bekezdésében idézett vallomásainak egyike nem a nyom. ir. 2. kötet 71. oldalán, hanem az 571. oldalon található.
- Az okirati bizonyítékok bemutatása a 84. oldal 2. bekezdését követően kiegészítésre szorul a nyom. ir. 1. kötet 441. oldalán lévő feljegyzéssel, amely az elkövetési idő szempontjából bír jelentőséggel. E szerint 1996. november 13. napján a 07-es számra 20 órakor jött egy bejelentés a 0630 ... számról, hogy helyszín1-en, az istállóknál lelőttek egy férfit.
- A helyszíni szemle jegyzőkönyvében (nyom. ir. 1. kötet 79-95. oldalai) az is rögzítésre került az ítélet 85. oldal 2-4. bekezdéseiben írtakon túlmenően, hogy a felfüggesztéssel együtt intézkedtek a terület kordonnal lezárásáról és őrzéséről is. A bizottság ekkor csak a fürdő és az öltöző tetejére ment fel.
Később a garázs, illetve műhely tetején találják meg a 4 db töltényhüvelyt 2 pontban, egymástól 40 cm távolságban.
A hüvelyek feltalálási helyétől a sértett légvonalban 23 méterre volt, a műhely magassága 4,2 méter.
- Az ítélet 85. oldal 5. bekezdését követően rögzíti a másodfokú bíróság azt is, hogy a nyom. ir. 1. kötet 477-479. oldalain elfekvő rendőri jelentés szerint megtekintették a temetőnek az érintett részét, és megállapították, hogy nyílt, egyenes út vezet a S. út azon részéhez, ahol az eseményeket követően II. r. és III. r. vádlottakat elfogták. Az esti sötétséget is beszámítva a kb. 1 km-es utat kb. 10 perc alatt lehet megtenni. A terület elhanyagolt, sűrű bozótossal tarkított. A feltételezett menekülési útvonalon kutatást végeztek 35 fővel és 2 fémkeresővel.
- Az ítélet 88. oldal 5. bekezdésében, a 91. oldal 2. bekezdésében és az utolsó bekezdésében szereplő, az igazoltatás alatti hívás időpontja helyesen 20:24:21 (l. az ezen az oldalon lévő híváslista alulról 3. sorát).

- A 96. oldal 8. bekezdését annyiban pontosítja, hogy a híváslisták nem a tényállásban rögzítettek minden részletét támasztották alá, hanem annak bizonyítására szolgáltak, hogy a kérdéses hívószámokat ki használta a cselekmény elkövetésekor, ki, kivel és mikor beszélt, ezeket a beszélgetéseket milyen földrajzi elhelyezkedésű bázisállomás közvetítette, és ebben a kérdésben erősítették ezek a bizonyítékok a bíróság által elfogadott terhelő vallomásokat (IV. r. vádlott, tanú1, tanú5) és így az I-III. r. vádlottak felelősségét.
- Az ítélet 98. oldal 5. bekezdésében lévő, tanú19 vallomást taglaló részt kirekeszti, mert a tanú vallomása a tárgyaláson nem lett felolvasva.
- Az ítélet 99. oldal 5. bekezdését követően (kiegészítő fegyverszakértői vélemény, nyom. ir. 1. kötet 289-299. oldalai) rögzíteni kell azt is, hogy a szakértő próbálövéseket adott le a megtalált, immár teljes lőfegyverrel és azt is megállapította, hogy a sértettre 1996. november 13. napján ebből a lőfegyverből adták le a lövéseket.
- A 105. oldal alulról 3. bekezdésében az 5. mondat vége helyesen úgy hangzik, hogy „...utóbb a szemle talált máshol 4 db töltényhüvelyt”, és a következő mondatban is lövedékek helyett töltényhüvelyeket kell érteni.
- A 106. oldal 5. bekezdését mellőzi, mert nincs összefüggésben az üggyel, hogy a cigaretta kannabiszt tartalmazott.
- Ugyancsak mellőzi a 106. oldal utolsó bekezdését, szakértő6 okmányszakértő megállapítását, mert nem képezi vád tárgyát a tanú9-hez köthető okiratok meghamisításának módszere.
- Az ítélet 113. oldal utolsó bekezdésétől a 115. oldal első bekezdéséig terjedő részt (játékelmélet, fogolydilemma) kirekeszti, mert ezek nem egy bírósági ítélet indokolásába tartozó elméleti fejtegetések.

A fenti kiegészítéseket, pontosításokat követően lehet rátérni az elsőfokú bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenységének értékelésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának elején előbb néhány általános megállapítást tett az alapeljárásban a nyomozó hatóság által megállapítottakról, majd pedig azokról a bizonyítékokról, amelyek a nyomozás megszüntetését követően fordulatot hoztak az elkövetők felderítésében.

Itt foglalkozott azzal a vádlotti és védői oldalról is kifogásolt kérdéssel, hogy - bár felmerültek bizonyos elképzelések - kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy I. r. vádlott miért határozta el magát a sértett megölésére.

A motívumot a vád sem rögzítette, és ez behatárolta az elsőfokú bíróság lehetőségeit is a bizonyítás terén.

Arra helyesen utalt az elsőfokú bíróság, hogy a motívum, indítók megállapíthatóságának hiánya nem befolyásolja a büntetőjogi felelősségre-vonást.

Ezt követően az elsőfokú bíróság részletesen bemutatta mind a négy vádlott különböző időpontokban tett vallomásait, köztük az alapeljárásban általuk tanúként elmondottakat is, továbbá tárgyalási nyilatkozataikat. Össze is foglalta védekezésük lényegét.

I. r. vádlott esetében ez akként foglalható össze, hogy neki semmilyen oka nem volt a sértett lelövésére, a cselekményt nem követte el, a rá terhelő vallomást tevő személyek büntetett előéletűek, vallomásuk ellentmondásos és hiteltelen, vádalku reményében tettek terhelő vallomást. Azt egyébként nem vitatta, hogy a cselekményt megelőzően a családjával járt kint helyszín1-en, ahol a sértettet látogatta meg.

Részletesen beszámolt IV. r. vádlottal, tanú1-gyel és tanú5-tel fennállt kapcsolatáról, magyarázva a terhelő vallomásuk általa feltételezett okát.

Azt is hangsúlyozta, hogy vele szemben objektív bizonyíték, pl. DNS nem volt, a neki tulajdonított telefonszámot pedig nem ő használta.

Vallomása szerint tanú5 nem is találkozott a cselekmény esetében és neki nem is számolt be a bűncselekmény általa történt elkövetéséről.

Ugyanígy bemutatta az indokolásban II. r. vádlottnak az ügyben tett vallomásait, beleértve az elején még tanúként tett vallomásában elmondottakat is.

Azt ő sem vitatta, hogy a sértettre történt lövéseket megelőzően jártak kint nála helyszín1-en és akkor ott volt I. r. vádlott, valamint a felesége és a gyermekei is, IV. r. vádlott, továbbá talán még egy személy.

A cselekmény elkövetésében való részvételét tagadta. Állítása szerint azért voltak a cselekmény időpontjában testvérével, III. r. vádlottal, a S. úton, mert prostituáltakat várta oda. A náluk lévő távcsövet is ebből a célból vitték magukkal, amit csak azért dobott el, mert megijedt a megjelenő rendőröktől.

III. r. vádlott szintén végig tagadta a cselekmény elkövetésében való részvételét. Elmondta, hogy I. r. vádlottnak nem lehetett semmilyen indítéka egy ilyen cselekményre, mert a sértett a barátja volt. A rendőri intézkedéskor náluk talált Nokia telefonról azt állította, hogy azt tanú22 gúnynevével (tanú22) kapták kölcsön.

A II. r. vádlottal egyezően ő is azzal védekezett, hogy azért voltak akkor a S. úton, mert két prostituálttal akartak ott találkozni.

IV. r. vádlott volt az, aki az újraindult nyomozás során és a bírósági tárgyaláson is beismerő és társaira is terhelő vallomást tett.

Az elsőfokú bíróság e vádlott különböző időpontokban tett vallomásait is részletesen bemutatta, foglalkozott az alapeljárásban tett tanúvallomásával és vallomásai közötti ellentmondásokkal, de azokkal az ellentmondásokkal is, amelyek az eljárás egyéb adataival, vagy más tanúvallomással (tanú1 nyilatkozata) álltak ellentétben.

Az elsőfokú bíróság tehát észlelte ezeket az ellentéteket, mint pl. a találkozás helye, a fegyver előzetes bevitelének körülményei, a helyszíni meghallgatáskor a tanú1 által vezetett gépkocsiból történt kiszállás pontos helye, a fegyver betárazása, de mindezek mellett is úgy ítélte meg, hogy a vádlott a történetek lényegét tekintve életszerű és elfogadható vallomást tett, ami a lényeges kérdésekben más bizonyítékokkal is egybevág.

Ezek közül a nyilatkozatok közül külön kiemelés érdemel a helyszíni kihallgatás jegyzőkönyve, ahol a IV. r. vádlott nemcsak elmondta és megmutatta a vallomásában korábban említett helyszíneket, de meg is jelölte, hogy ezeket miről ismeri fel ennyi év elteltével is. E körben olyan jellemzőkről beszélt az egyes helyszíneknél, ami előadásának hitelességét mindenképpen megerősítette, és ugyanakkor kizárta a nyomozó hatóság részéről történt bármilyen befolyásolást.

Az általa elmondottakat a lövés helyéről, az oda való feljutás lehetőségéről, az elkövető (I. r. vádlott) lövési pozíciójáról a cselekmény után tartott helyszíni szemlén rögzített nyomok és az igazságügyi fegyverszakértői vélemény is megerősítette. A helyszíni kihallgatásakor - csakúgy, mint tanú is - többször jelezte, hogy megváltozott a helyszín az akkori állapothoz képest.

A cselekményben való közreműködését illetően az elsőfokú bíróság elvetette a vádlottnak a kényszer és fenyegetés hatása alatti cselekvését, nem látta megállapíthatónak, hogy oly mértékű kényszer vagy fenyegetés hatása alatt lett volna, amely a büntethetőségét kizárta vagy korlátozta volna.

Az erre való vádlotti és védői hivatkozás a bizonyítékok bírói mérlegelését támadja, amely a másodfokú eljárásban nem lehet eredményes.

Külön kell foglalkozni a másodfokú bíróságnak is IV.r. vádlott vallomásainak azokkal az ellentmondásaival, amelyek részben az objektív tényekkel, részben pedig a szintén terhelő vallomást tevő tanú által állítottakkal voltak ellentétben.

Arról lényegében egyezően nyilatkozott IV. r. vádlott és tanú is, hogy I. r. vádlott a cselekményt megelőzően bevitte a fegyvert a temetőbe. Vallomásuk szerint ez tanú9 robogójával történt.

Az azonban kizárható, hogy erre IV. r. vádlott vallomása szerint úgy került volna sor, hogy a fegyvert a robogó felnyitható ülésében helyezte volna el I. r. vádlott. Ezt ugyanis cáfolja a megtalált fegyver mérete és azon jellemzője, hogy nem szedhető úgymond két darabba.

Tanú1, aki szintén állította a fegyver előzetes, robogóval történt bevitelét, arról nyilatkozott, hogy az egy sporttáskában volt, amiből kilógott a tusa. Ő - vallomása szerint - látta is a fegyver bevitelét, ezért is tette a találkozó helyszínét a kórház1 előtti szakaszra, mert onnan rá lehet látni a temető főbejáratára, míg a K. térről, - ahová viszont IV. r. vádlott tette következetesen a találkozó helyszínét - nem.

Ezeket az ellentmondásokat nem sikerült érdemben feloldani, bár a nyomozás során sor került szembesítésre.

Az kétségtelen mindkét vallomás alapján, hogy a cselekményt megelőzően a résztvevők találkoztak, ahol az egyes szerepeket kiosztotta I. r. vádlott, és hogy a fegyver bevitelére is sor került a cselekmény előtt.

Az elsőfokú bíróság az ellentétes vallomások értékelésekor azt a megoldást választotta, az állandó bírói gyakorlatnak megfelelően - helyesen -, hogy csak azon vallomásrészeket fogadta el, amelyeket más bizonyítékok is megerősítettek. (BH1998.418.III.)

Így került sor arra, hogy a tényállásban nem állapította meg pontosan a megelőző találkozó helyét és idejét sem, csak annyit rögzített, hogy arra a késő délutáni órákban került sor helyszín1 közelében.

A lőfegyver temetőbe bekerülésével kapcsolatban az elsőfokú bíróság a fenti elveket követve csak annyit állapított meg, hogy azt a temetőben előre elrejtették.

Csak megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a fent említett két terhelő vallomást tevő személy nyilatkozata közötti ellentétek ilyen idő távlatából éppen a vallomások hitelességét támasztják alá, és cáfolják I. r. vádlott védőjének az eljárás koncepciójára történt hivatkozását.

Ellentét mutatkozott még IV. r. vádlott és tanú helyszíni kihallgatásai alkalmával abban a kérdésben is, hogy tanú pontosan hol is tette ki a gépkocsiból I. r. és IV. r. vádlottakat. Mindketten azonban az A.S. utcát jelölték meg a kiszállás helyeként.

Osztotta a másodfokú bíróság is azt az álláspontot, hogy ez az eltérés nem olyan súlyú, különösen 19 év távlatából, amely alapján a fenti vallomások alapjaikban lennének megkérdőjelezhetőek, és

egyéb részekben sem lennének elfogadhatók.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a tényállásnak ezt a részét akként, hogy tanú1 a megállapodásnak megfelelően a két vádlottat a Budapest, kerület A.S. utcába szállította.

Itt kell szót ejteni még a fegyver beszerzéséről is.

E körben is ellentmondó adatok álltak I. r. vádlott tagadásával szemben az elsőfokú bíróság rendelkezésére.

IV. r. vádlott, tanú1 és tanú21 vallomásai, tanú11 útleveléből rögzíthető adatok, a NEBEK Sirene Iroda tájékoztatásai alapján valóban nem volt kétséget kizáróan megállapítható, hogy a bűncselekményhez használt lőfegyver beszerzésére I. r. vádlott által pontosan mikor és milyen körülmények között került sor.

IV. r. vádlott és tanú1 lényegében egyezően adott számot a cselekmény előtti találkozó során a szerepek I. r. vádlott általi felosztásáról.

Ebbéli nyilatkozatukat megerősítette az is, hogy II. r. és III. r. vádlottak elfogására, velük szemben a rendőri intézkedésre a számukra kijelölt helyen, a S. úton került sor, ahol nyitott ajtajú gépkocsival várakoztak.

Elfogadta az elsőfokú bíróság tanú1-nek azt a meg nem cáfolt állítását is, hogy a rendőrség őt is intézkedés alá vonta az A.S. utcában, ahol várakoznia kellett - bár erről rendőri jelentés nem készült -, de amikor a rádión közölték, hogy a két feltételezett elkövetőt elfogták, az intézkedést abbahagyták és eltávoztak.

IV. r. vádlott vallomásának a fegyver betárazásával összefüggő ellentmondását majd a fegyverszakértői véleménnyel együtt fogja a másodfokú bíróság vizsgálni.

Tanú1 vallomásaiban felfedezhető ellentmondásokat az elsőfokú bíróság az ítélet 53. oldal utolsó előtti bekezdésében fel is sorolta, ezeket a vallomás értékelésekor figyelembe vette. Szerinte ezek a részellentmondások éppen arra engednek következtetni, hogy az időmúlással a kevésbé jelentős részletek halványultak, megváltoztak. Viszont lényeges kérdésekben IV. r. vádlott és tanú1 vallomásai összhangban állnak, és ez nem lehet összebeszélés eredménye. Ezzel a másodfokú bíróság is egyetértett.

E két személy vallomását erősítette meg tanú5 előadása is, aki más tanú vallomása szerint is bizalmas kapcsolatban volt I. r. vádlottal. Részletes vallomást tett arról mind a nyomozás során, mind pedig a tárgyaláson, hogy a cselekmény napján, a késő esti órákban milyen körülmények között került sor a találkozójukra és ott I. r. vádlott mit mondott el az általa elkövetett bűncselekményről. Arról is számot adott a tárgyaláson, hogy milyen okból került sor az ő tanúként meghallgatására. Elmondta, hogy ő sosem tett volna tanúvallomást, ha a sértett nem mondta volna el a rendőrségen, hogy ő elárulta neki, hogy ki volt az elkövető. Ő nem akart hamis tanúzásba belemenni. (73. tjkv. 48. oldal utolsó bekezdése) Azt is vitatta, hogy ezen túlmenően bármilyen vádalku állt volna a tanúvallomásának hátterében. Ilyesmit a bíróság sem tudott megállapítani.

A tanú5 által említett találkozót a beszerzett híváslista adatok is megerősítették.

Az a történet, hogy 1996. november 13. napján 20 óra körüli időben a sértettre a helyszín1-en 4 alkalommal is rálőttek, melyből 3 lövés el is találta és ennek során sérüléseket szenvedett, az eljárás során vitathatatlan volt.

Számtalan tanú tartózkodott akkor ott az istálló előtt, a sértett környezetében, akik hallották a lövéseket és látták a sértett sérüléseit. Ezeknek a tanúknak a vallomásait legnagyobb részben

felolvasással tette tárgyalás anyagává az elsőfokú bíróság, de néhány személyt meg is hallgatott a tárgyaláson (tanú23 110. tjkv. 27. oldal, tanú24 91. tjkv. 13. oldal, tanú25 91.tjkv. 16. oldal, tanú26 91. tjkv.18. oldal, tanú27 91. tjkv. 31. oldal). A helyszíni tanúknak a vallomásaiból, de a sértett következetes vallomásából is egyértelműen megállapítható volt, hogy a sértett éppen az istálló előtt álló BMW gépkocsiban ülő tanú23-mal és a gépkocsi mellett álló tanú12-vel beszélgetett a kocsi lehúzott ablakán is behajolva, amikor a lövések eldördültek. Ezek közül a sértettet 3 lövés találta el.

Alapítván I. r. vádlottnak és védőjének az a hivatkozása, hogy felmerülhetett az ügyben közlő, a gépkocsiból leadott lövés is.

A sértett megvizsgálta ruházata, az igazságügyi orvosszakértő és a fegyverszakértő véleménye alapján mindez kizárható volt. Egy tanú sem állított olyat, hogy ilyesmit látott volna, ezzel szemben többen is beszámoltak arról, hogy a lövések a temető felől jöttek.

Tanú28 vallomása szerint két férfi mondta, hogy a sértettet felülről a tetőről lőtték le.

Tanú24 is azt mondta, hogy a torkolattűzet ugyan nem látta, de úgy hallotta, hogy a lövések a fürdő tetejéről jöttek és azt a temető felől meg lehet közelíteni elég könnyen.

Tanú26 is arról beszélt, hogy a lövések felettük szóltak, a kamionbeállók teteje irányából.

Tanú29 arról vallott, hogy a csattanások a temető irányából jöttek.

Tanú15 szerint egyértelműen a tusoló feletti tetőről lőttek.

Tanú30 meggyőződése is az volt, hogy a tetőről lőttek.

Tanú12 vallomása kapcsán az elsőfokú bíróság az ítélete 64. oldal 4 bekezdés utolsó mondatában lényeges elemként emeli ki a lövés helyét, amely a lapostetős zuhanyozóhoz köthető. Ez a megállapítás azonban iratellenes, mert a tanú vallomása szerint neki egy lovászfűú mondta, hogy a feje fölül hallotta a lövéseket, ami egy lapos tetős épület, zuhanyozó. Nyilatkozata tehát nem személyes észlelésen alapult.

Több tanú is beszámolt a sértett jól felismerhető hajtóruhájáról (tanú20, tanú12, tanú23, tanú31) és arról, hogy a helyszín jól megvilágított volt (tanú23, tanú12, tanú13, tanú20, tanú14), így a lövést leadó személynek nem okozhatott semmiféle gondot a célpont beazonosítása.

Az elsőfokú bíróság felolvasással tette tárgyalás anyagává az időközben elhunyt tanú9 tanúvallomását. Vallomása nem hordozott bizonyítékot az elkövetők személyére vonatkozóan. A másodfokú bíróság szerint vallomása szempontjából nem lényeges, hogy körözés alatt állt, vagy az, hogy két hamis igazolványa is előkerült a II. r. és III. r. vádlott által használt gépkocsiból. Annak a fejtegetésnek sincs jelentősége és bizonyítékot nem is hordoz, hogy a bíróság feltételezése szerint ezeket az okiratokat tanú9 miért hagyhatta a kocsiban, hogyan próbálta elkerülni a körözés miatti elfogását és köthető-e hozzá a Cryslerből előkerült kiskaliberű pisztoly. (ítélet 66. oldal utolsó két bekezdés és 67. oldal 1. bekezdés)

Ugyanez a fejtegetés köszön vissza az ítélet 2-3. bekezdésében is a gépkocsiból lefoglalt 2 hamis személyi igazolvánnyal kapcsolatban, de a bűncselekménnyel összefüggésbe nem hozható, a gépkocsiból, illetve III. r. vádlott ruházatából lefoglalt lőszerek sem szolgáltatnak semmilyen bizonyítékot jelen ügyre vonatkozóan.

Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson meghallgatta a helyszínre elsőként érkező tanú32 és tanú33 rendőröket. Jelentésük szerint meghallgattak a helyszínen két személyt, akik azt látták, hogy a lövések eldördülése után két személy a szomszédos tetőről menekül a - helyesen - temető irányába. Mindketten elismerték, hogy ennek a két szemtanúnak az adatait nem jegyezték fel.

A helyszínen jelen volt és később meghallgatott számos tanú közül senki sem tett ilyen eseményről említést, így ez az alá nem támasztott jelentés nem szolgálhat bizonyítékkul arra, hogy a lövéseket nem egy, hanem két személy hajtotta volna végre.

A helyszíni szemle jegyzőkönyv igazolta a lövések leadásának helyét, mert megtaláltak a garázs/műhely tetején 4 db töltényhüvelyt. Nem a zuhanyozó lapos tetejéről történt tehát a lövések leadása, ahol egyébként az elsődleges helyszíni információk alapján még a szemle felfüggesztését megelőzően kutatást végeztek, de nem találtak semmit.

Fegyverszakértőként szakértő1 adott az ügyben szakvéleményt. A nyomozás során adott alap-és kiegészítő szakértői véleményeinek megállapításait az elsőfokú bíróság ítélete a 99-105. oldalakon kellő részletességgel rögzítette, azt csak kis részben látta kiegészítendőnek a másodfokú bíróság a korábban leírtak szerint.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az igazságügyi fegyverszakértői véleményeket és a szakértő tárgyalási nyilatkozatát elfogadta a tényállás megállapításakor.

A szakértői vélemény alapján megállapítható volt, hogy a szemle során talált töltényhüvelyek és a sértett testéből kioperált lövedékek egyaránt 22 Long Rifle kaliberűek voltak.

Szó sincs tehát arról, amit az I. r. vádlott védője állított, hogy a garázs/műhely tetején talált töltényhüvelyek különböző kaliberűek lettek volna.

Az is rögzíthető volt a szakértői vélemény alapján, hogy a sértettet az istállók bejáratával szemben lévő garázs-raktár épületsor kiugró tagjának tetejéről, 22-24 méter távolságról, egy JW-20-as típusú, 1992-es kínai gyártmányú kispuskával támadták meg. Rá 4 db lövést adtak le és a hüvelyek egy bolyban maradása arra utal, hogy valamennyit egyazon alkalommal, megegyező módon tartott fegyverből adták le.

A cselekményt követő helyszíni szemle alkalmával csak az elkövetéshez használt fegyver tusa részét találták meg, a fegyver tok és cső részét csak 1997.március 26. napján lelték fel a temetőben. Szakértő állapította meg azt is, hogy a megtalált tusa illeszkedik a később megtalált fém részhez, tokhoz. A tárfészek elején a csavarmenet törött. A törési felület a tokba beletört tárfészek darab törési felületével anyagihiány nélkül illeszthető. Ez a két darab tehát egyazon fegyver része volt.

A szakértő ezen túlmenően azt is megállapította a leadott próbálövések alapján, hogy a sértettre ebből a fegyverből adták le 1996. november 13. napján a lövéseket.

Az elsőfokú bíróság az igazságügyi fegyverszakértőt két tárgyalási napon is kihallgatta. A szakértő a nyomozás során adott alap-és kiegészítő szakértői véleményeiben foglaltakat változatlanul fenntartotta.

Véleményt adott a szakértő a lövések leadási helye, a löirány, a sértett ruházatán talált nyomok tekintetében.

Külön elemezte - védői kérdésre - a töltényhüvelyek egy bolyban maradásából levonható következtetéseket, az elkövető lövéskori testhelyzetére tehető megállapításokat és a maga részéről a fekvő testhelyzetet tartotta a legstabilabbnak. Megjegyzendő itt, hogy fekvő testhelyzetről beszélt IV. r. vádlott is, amikor felkapaszkodott a kerítésre és látta az épület tetején I. r. vádlottat.

Részletesen elmagyarázta az elkövetéshez használt lőfegyver tárazását is. A tár a tusában van benne és a tusa oldalán lévő kis ablakon kell a töltényeket behelyezni. Nem tartozik hozzá külön tár.

A fegyverszakértő megállapításaival kapcsolatban kételyek a másodfokú bíróságban sem merültek fel, a vélemény elfogadását helyesnek tartotta.

Az elsőfokú bíróság elfogadta az igazságügyi orvosszakértői véleményt a sértett által elszenvedett

sérülések tekintetében. szakértő⁴ igazságügyi orvosszakértőt a tárgyaláson meg is hallgatta (110. tjkv. 7-15. oldalai). A szakértő fenntartotta a nyomozás során adott alap-és kiegészítő szakértői véleményeiben leírtakat, azokat ki is egészítette és megállapításait a feltett kérdésekre válaszolva meg is magyarázta. Részletesen véleményezte a sértetti testhelyzetet, a lehetséges löirányt. Álláspontja szerint távoli lövésnek kellett lennie, amit két lövedék testben történt megrekedése is igazol. Kizárta a közeli lövés lehetőségét. Véleményt adott a veszélyeztetett testtájakon található életfontos szervekről is.

A szakértő által a tárgyaláson elmondottakat iratszerűen rögzítette az elsőfokú ítélet indokolása a 107-11. oldalon.

I. r. vádlott védőjének hivatkozására figyelemmel külön is kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az igazságügyi orvosszakértő a tárgyaláson, figyelembe véve a védő által felvetett esetleges idő előtti terhelést is, változatlanul állította, hogy a sértettnél maradandó fogyatékoság alakult ki. Megjegyezte azt is, hogy a maradandó fogyatékoság abszolút nem csak a sérvesedés tekintetében, de egyéb sérülések tekintetében is jó eséllyel alakulhatott ki, függetlenül attól, hogy a sértett a sérülései után mikor kezdett újból hajtani.

Ebből következően a másodfokú bíróság nem tartotta alaposnak a védői álláspontot, miszerint a maradandó fogyatékoság kialakulása ne lenne megállapítható.

Az elsőfokú bíróság értékelési körébe vonta az alapnyomozás során szerzett híváslistákból leszűrhető bizonyítékokat is.

Ennek keretében egyrészt tanúvallomásokat értékelt, akik az ügyben jelentőséggel bíró hívószámokhoz voltak kapcsolhatók, egymáshoz, illetve a vádlottakhoz való viszonyukat vizsgálta. Megállapításokat tett arról, hogy a bűncselekmény elkövetéséhez köthető egyes telefonszámok kinek a használatában voltak a cselekmény elkövetésekor, egymás közötti hívásaik mikor történtek, azokat milyen földrajzi elhelyezkedésű cella közvetítette, mozgásuk a hívások alapján hogyan volt rekonstruálható, és hogy mindez mennyiben áll összhangban a terhelő nyilatkozatokat tevő személyek állításaival.

Az alapnyomozás során is történt híváslista elemzés, de az újraindult nyomozás során az alapnyomozás során szerzett adatokat sokkal részletesebb elemzés alá vették 2016. március 3. napján (nyom. ir. 6. kötet 1143-1339. oldalai).

Ez utóbbi elemzés bevezető részében rögzítette, hogy az ügyben főleg a bűncselekmény helyszíne körüli tornyokon kommunikáltak a telefonok, így a korabeli adók elhelyezkedéséről ezen a területen viszonylag pontos adatok álltak rendelkezésre.

Azt az általános elvet is előrebocsátotta az értékelés, hogy a mobiltelefonok nem feltétlenül a legközelebbi bázisállomást használják, azonban a rendszer mindig erre törekszik.

Ugyan minden távközlési torony földrajzi címével nem rendelkeztek, azonban elenyésző azoknak a száma, amelyeket nem sikerült beszerezniük.

1996. november 9. és november 14. közötti időintervallumban minden bázisállomást azonosítottak.

Részletesen megjelölte az elemzés azt is, hogy mely hívószámokról, milyen formában (floppy vagy papír alapon), milyen időintervallumra nézve álltak rendelkezésre a híváslisták.

Ezt I. r. vádlott védekezésében felvetettek miatt tartja fontosnak megjegyezni a másodfokú bíróság, mert ez alapján kétségtelen tény, hogy az elemzésben megjelölt híváslisták már az alapnyomozás során beszerzésre kerültek és jelenleg is rendelkezésre állnak.

Az értékelés szempontjából egyszerűbb volt a 06-20-....számú telefon megítélése, hiszen ezt a készüléket a rendőri intézkedés során II. r. és III. r. vádlottaktól lefoglalták.

Erre a telefonra érkezett a rendőri intézkedés alatt 20 óra 24 perc 21 mp-kor a 06 20 ... telefonszámról az a hívás, amely az adatok szerint I. r. vádlotthoz volt köthető. Ennek a telefonszámnak a használata volt vitatott az egész bizonyítási eljárás során I. r. vádlott részéről.

Néhány mondattal azért célszerű kitérni a híváslisták elemzésére a 06-20-... számú telefonnal kapcsolatban is.

A híváslista elemzése szerint e telefonszám kapcsán elkülönül az 1996. november 13-án 18:21:29 órától kezdődő időszak, mert innentől a 06-20-... (I. r. vádlotthoz köthető), a 06-20-... (III. r. vádlotthoz köthető) és a 06-20-... hívószámon kívüli számok (melyek tanú22 ismeretségi köréhez tartoztak) „eltűntek”, megjelent viszont 18:40:30-kor a IV. r. vádlotthoz köthető 06-20-... hívószám.

A 06-20-... hívószámú SIM kártyát egyébként tanú34 vásárolta, és élettársa tanú22 használta.

Tanú1 vallomása szerint a bűncselekmény napján kérte kölcsön a gépkocsival egyidejűleg ezt a telefont is tanú22 nevű barátjától.

Vallomását a híváslista adatai is igazolták, míg cáfolták tanú22 állítását a telefon előző napi biliárdteremben hagyásáról.

Az ügy szempontjából sokkal fontosabb volt annak megítélése, hogy a 06-20-... telefonszám köthető-e, és melyik vádlott személyéhez.

Ennek a telefonnak a híváslista adatai is már az alapnyomozás során beszerzésre kerültek. Ezek az adatok az 1996. október 23. és 1996. november 29. közötti időszakra álltak rendelkezésre.

A nyomozás a híváslistán szereplő számok előfizetőit felderítette, azokat a lehetőségek szerint kihallgatta a 06-20-... telefonszámot használó személy kilétével kapcsolatban.

Az így beszerzett vallomásokat és a hozzájuk köthető híváslista-elemzést az elsőfokú ítélet 90-96. oldala foglalta össze. Az elsőfokú bíróság ítéletének ezen része iratszerűen rögzítette a megállapítható tényeket és ezekből a személyi összefüggésekből helytálló következtetést vont le arra, hogy a 06-20-... telefonszám használója I. r. vádlott volt.

Tanú35 és tanú36 arról tettek nyilatkozatot, hogy összejártak, jó viszonyban voltak I. r. vádlottal és családjával, a telefonszámát is ismerték, míg tanú1 telefonszámáról egyezően nyilatkoztak úgy, hogy azt ők nem ismerték.

Kiemelést érdemel az is, hogy a 06-23-... szám is hívta a fenti mobilszámot, mely hívásról az volt megállapítható, hogy tanú37 részéről kezdeményezett hívás volt a Budakeszi, ... szám alatti lakásból.

Ugyancsak fontos körülmény, hogy I. r. vádlott lakástelefonjáról (Budapest, kerület,, 06 1) is hívták a fenti mobilszámot több esetben is, amely adatok szintén azt igazolják, hogy a 06-20-.... telefonszámot I. r. vádlott használta.

Ugyancsak híváslista adatok támasztották alá tanú5 nyilatkozatát is abban, hogy a I. r. vádlotthoz köthető telefonon nevezett a bűncselekmény estéjén őt felhívta, vele a leányfalui lakása közelében találkozott is.

Az elsőfokú bíróság ítélete rögzítette is ezeknek a hívásoknak az időpontját, melyből 2 hívás tanú5 lakástelefonjára, egy hívás pedig a mobiltelefonjára ment.

Ez utóbbi telefonszám ismerete is azt igazolja, hogy a 06-20-... telefonszámot I. r. vádlott használta. Ezeket a hívásokat a Budapest, ... szám alatti adó közvetítette, ami 480 méterre van a Kft1 telephelyétől, a Budapest, ... kerület, címtől, mely Kft-t I. r. vádlott és társai 1996. január 31.

napján kelt társasági szerződéssel akarták erre a címre bejegyeztetni.

A fenti telefonszámnak utoljára 23:00:32 órakor a Budapest, ... kerület szám alatt keletkezett cellainformációja, előtte pedig az M1-M7-es kivezető szakaszt övező, vélhetően nagy teljesítményű adókat használta. 23:00:32-től 1996. november 29-i végéig (híváslista vége) már csak a hangpostája kapcsol be a telefonnak.

A híváslista elemzés megállapította azt is, hogy a 06-20-... telefonszám használója 1996. november 13. napján 20:57:11 órakor beszélt a 06-30-... telefonszámmal, mely hívást szintén a Budapest, szám alatti adó közvetítette.

Ennek a telefonszámnak Kft2 volt az előfizetője és a szám használata tanú3-hoz köthető.

Ez az adat szintén alátámasztotta tanú5 állítását, mely szerint I. r. vádlott tanú3-mal is beszélt, őt is odahívta L.-ra.

Az elsőfokú bíróság a híváslista adataira helyesen hivatkozva állapította meg, hogy a 06-20- ... számú telefont IV. r. vádlott használta. Elemezte ennek a telefonszámnak és I. r. vádlotthoz köthető telefonszámnak a bűncselekmény elkövetéséhez kapcsolódó kommunikációját és a telefon mozgását is.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság mindenben helytálló következtetést vont le arra, hogy a 06-20-... telefonszám használója I. r. vádlott volt, és a híváslista adatok IV. r. vádlott vallomását támasztotta alá.

A 06-20-... telefonszámnak a bűncselekmény időpontja és azt követő mozgása tekintetében is iratszerű megállapításokat tartalmaz az elsőfokú bíróság ítélete. Megállapítható, hogy a bűncselekmény körüli időben ez a hívószám a helyszínhez legközelebb eső adókat használta, és azokat, amelyek átvehetik a funkcióját. A hívások teljesen bejárták az inkriminált területet. Ezt a mozgást a híváslista elemzés térképen is megjelenítette.

Felolvasással tette az elsőfokú bíróság tárgyalás anyagává a II. r. és III. r. vádlottak elfogásában résztvevő rendőrök vallomásait (tanú38, tanú39, tanú40, tanú41) az elfogás körülményeire, melyek alappal cáfolták a vádlottak védekezését az ott tartózkodásuk okát illetően.

Tanú42, tanú43 és tanú44 nyilatkozatai is cáfolták, hogy a S. úton örömlányok lettek volna akkoriban.

Nemcsak ezek a körülmények és vallomások voltak azonban kizárólag a vádlotti védekezés ellen szólóak, hanem az is, hogy maguk a vádlottak sem tudták semmivel (akár név, akár telefonszám, akár konkrét telefonbeszélgetés) alátámasztani állításaikat, hogy ott prostituáltakkal lett volna találkozájuk.

Elfogadta az elsőfokú bíróság a sértettnek a vallomását is, azt az őt ért lövések kapcsán a helyszínen tartózkodó számos tanú vallomása mellett az igazságügyi orvosszakértő és az igazságügyi fegyverszakértő véleménye is megerősítette.

Vallomása alapján volt megállapítható a I. r. vádlotthoz fűződő barátinak mondható viszony, tovább az is, hogy a történetek előtt I. r. vádlott a testvéreivel, családjával együtt járt kint nála helyszín1-en. Ezt egyébként egyik vádlott sem vitatta és tanú1 vallomása is megerősítette.

A sértetti vallomás alapján sem volt feltárható a cselekmény indítóoka, csak feltételezte, hogy összefügghet P.J. megölése utáni kihallgatásával. Beszámolt a tanú arról, hogy a cselekményt követően őt felhívta I. r. vádlott, majd IV. r. vádlott is és bizonygatták, hogy nem I. r. vádlott lőtt rá.

Beszámolt a tanú11 tárgyalásán tanú11 részéről elhangzott megjegyzésről és tanú5 állításával

egyezően tett említést arról is, hogy tanú5 a „közelmúltban” elmondta neki, hogy „a Gy-ék csinálták, a Gy. lőtt, a L. is ott volt.”

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat értékelve, mérlegelve vetette el I. r., II. r. és III. r. vádlottak védekezését, és IV. r. vádlott, tanú1 és tanú5 tanúk terhelő vallomásai, valamint az ezeket megerősítő egyéb, a fentiekben is részletezett bizonyítékok alapján mind a négy vádlott büntetőjogi felelősségét megállapította.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint is a bizonyítékok egymást kiegészítik, megerősítik és olyan zárt logikai láncot alkotnak, amelyből kizárólag csak a vádlottak általi elkövetésre lehet következtetni, kizárható a más általi elkövetés.

A vádlottak cselekvőségét a másodfokú bíróság is minden kétséget kizáróan bizonyítottanak látta.

A felmentést célzó fellebbezések az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenységét támadják, a vádlotti védekezések elfogadtatását célozzák, ami viszont megalapozott tényállás mellett a jelenleg hatályos perrendi szabályok szerint a másodfokú eljárásban nem lehet eredményes.

Az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett mind a négy vádlott bűnösségére és a cselekményeiket is az anyagi jogi szabályoknak megfelelően minősítette.

Tévesen foglalt azonban állást a Btk.2.§ alapján az alkalmazandó büntető törvény tárgyában, amikor a házi őrizetben töltött idő beszámíthatósága és a feltételes szabadságra bocsátás elbíráláskori kedvezőbb szabályai alapján nem az elkövetéskor hatályban volt, hanem az elbíráláskor hatályos büntető törvény rendelkezéseit alkalmazta.

Következetes a Kúria bírósági határozatokban is megjelenő gyakorlata, hogy az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazása szóba sem kerülhet, ha az elbíráláskor hatályos büntető törvény szerint a vád tárgyává tett bűncselekmények közül bármelyiknek a büntetési tétele súlyosabb, mint az elkövetéskor hatályos törvény szerint; ilyenkor az elbíráláskori törvény általános rendelkezései nem bírnak jelentőséggel. (BH2017.283.)

Jelen esetben pedig - ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen ismerte fel - a vádlottak cselekménye az elkövetéskori törvény szerint 10 évtől 15 évig terjedő, vagy életfogytig tartó, míg az elbíráláskori törvény szerint 10 évtől 20 évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel fenyegetett.

Így tehát a jelenleg hatályos büntető törvény a bűncselekményt súlyosabban rendeli büntetni.

Az elsőfokú bíróság több eseti döntésre is hivatkozott, melyekben a Kúria iránymutatást adott a Btk.2.§ alapján történő vizsgálat szempontjaihoz. Ezek azonban csak akkor juthatnak jelentőséghez, ha az adott cselekmény büntetendősége, büntetési tétele nem változott.

A vizsgálat első lépése ugyanis annak megállapítása, hogy az adott cselekmény az elbíráláskori büntetőtörvény szerint bűncselekmény-e.

Ha mindkét törvény szerint bűncselekmény, akkor a következő lépés a büntetési tétel vizsgálata. Ha az elbíráláskori törvény szerint a büntetési tétel magasabb, a további vizsgálatra nincs lehetőség, az elkövetéskori törvényt kell alkalmazni, nincs jelentősége az általános rendelkezések eltéréseinek, így a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének sem.

Nem eredményezi az elbíráláskori büntető törvény alkalmazását az sem, hogy az elkövetéskor még nem volt házi őrizet, és így az akkor hatályos büntető törvény nem tartalmazhatott rendelkezést a szabadságvesztésbe beszámításáról sem.

A büntetőtörvény időbeli hatályát szabályozó rendelkezés a bűncselekmény elbírálására vonatkozik. A bűncselekmény elbírálásától elkülönülő, független kérdés, hogy az elbírálás eredményeként kiszabott büntetésbe, annak végrehajtása során a büntetőeljárás folyamán alkalmazott mely kényszerintézkedés időtartama és miként számítható be.

A bűncselekmény elkövetése idején hatályos büntetőtörvény szerint történő elbírálás esetén helye van a házi őrizet beszámításának akkor is, ha ezt csak az elbírálás idején hatályos büntetőtörvény teszi lehetővé. (EBH2013.B.5.)

Mindezek alapján mind a négy vádlott esetében az elkövetéskor hatályos büntetőtörvény rendelkezéseit kell alkalmazni, cselekményük így az 1978. évi IV. törvény 166.§ (1)(2) bekezdés a/ pontja szerinti emberölés bűntette kísérletének minősül, melyet I. r. vádlott az 1978. évi IV. r. törvény 20.§ (1) bekezdése szerint tettesként, II., III. r. és IV. r. vádlottak pedig az 1978. évi IV. törvény 21.§ (2) bekezdése szerint bűnsegédként valósítottak meg.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottak cselekményét élet elleni cselekménynek minősítette.

Annak a kérdésnek az eldöntése, hogy az elkövető szándéka az élet kioltására, vagy csak testi sértés okozására irányult-e, az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet.

Az emberölés, illetve ennek kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ezzel szemben az életveszélyt okozó testi sértés esetén az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul. Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál jelentős mértékben a kívülvilágban megnyilvánuló tények, az ún. alanyi és tárgyi tényezők elemzésének van jelentősége.

E körben a 3/2013. Büntető jogegységi határozat ad kötelező iránymutatást.

A tárgyi tényezők körében az elkövetéshez használt eszköz mindig gondos mérlegelést igényel. Az elkövetés tipikus eszköze pl. a jelen esetben is használt lőfegyver, amely megfelelő irányítottsággal történő alkalmazása esetén általában az emberölésre irányuló szándékra enged következtetni.

Jelentősége van az elkövetés körülményeinek és módjának is, konkrétan a többszöri lövésnek. Ez szintén az emberölési szándékot erősíti.

Ugyanígy következtetési alap a sérülések helye és jellege.

Az első lövedék a megállapított tényállás alapján a sértett nyakának hátsó felszínén, a középvonalhoz közel, az I-II. nyakcsigolya magasságában hatolt be a sértett testébe és a jobb fültőmirigy tájékán távozott. A második lövedék a IV. ágyéki csigolya jobb oldalán hatolt be és a belső szerveket (jobb vesét, májat, vastagbelet) sértve, 2000 ml térfogatú hasúri vérgyülemet okozva a jobb oldali VIII. bordánál megrekedt. A harmadik lövedék a bal comb felső-középső harmadának határán hatolt be a sértett testébe és az a combcsont felső végén, a külső csontdudor állományában rekedt meg. A negyedik lövedék a sértettet nem találta el.

A sérülések együttesen, de külön-külön is 8 napon túl gyógyulóak voltak, a tényleges gyógytartam

mintegy 4-6 hét volt.

Az ágyéki gerinc felől elszenvedett lövés közvetlenül életveszélyes hasúri sérülést okozott, szakszerű orvosi ellátás nélkül a sértett halála bekövetkezett volna.

A célzott testtájékok, az elszenvedett sérülések szintén ölési szándékra utalnak.

Az elkövetőnek (I. r. vádlottnak) részben az elkövetést megelőzően, részben pedig utána tett kijelentései úgyszintén az ölési szándékra utalnak, és ezek a kijelentések összhangban is álltak a tényleges elkövetői magatartásával.

Az elkövetőnek a cselekmény elkövetése utáni magatartása - az volt a meggyőződése, hogy a lövések következtében a sértett meghal és erről így beszélt a társainak, valamint tanú5-nek is még azon az éjjelen - szintén ölési szándékra utalt.

E körbe tartozik az is, hogy I. r. vádlott a cselekmény nyomainak, eszközeinek, bizonyítékainak eltüntetésére törekedett (a viselt ruházat kidobása, az elkövetéskor általa használt sapka és kesztyű elrejtése, majd elhozatala és kidobása).

Az alanyi tényezők között említi a jogegységi határozat az indítók, motívum kérdését, az elkövetőnek a sértetthez fűződő kapcsolatát, a véghezvitelt megelőző pszichikus folyamat feltárását.

Az tényként volt megállapítható, hogy I. r. vádlott és a sértett egymással barátinak mondható viszonyban álltak. Kapcsolatukban olyan tényt felderíteni nem volt lehetséges, ami az ölési cselekmény indítókoka lehetett volna. Nem lehetett azt sem megállapítani, hogy milyen okok vezettek arra, hogy I. r. vádlott a sértett megölését elhatározta és az ölési cselekményt végre is hajtotta.

Nem osztotta azonban a másodfokú bíróság I. r. vádlottnak és védőjének azt az érvelését, hogy a fenti alanyi tényezők miatt a vádlott büntetőjogi felelőssége ne lenne megállapítható.

Nem egyedülálló eset a bírói gyakorlatban, hogy a cselekményhez vezető indítókat, motívumot nem sikerül felderíteni, illetve bizonyítani, bár maga a cselekmény elkövetése bizonyított.

Az sem példa nélküli, hogy az elkövető a vele jó viszonyban, netán baráti viszonyban lévő személy sérelmére követ el akár súlyos bűncselekményt is. Ez sem lehet akadálya a büntetőjogi felelősségnek.

Ezek a védelem által felvetett kérdések a bizonyítékok mikénti értékelése körébe tartoznak, és az elsőfokú bíróság ezekről állást is foglalt az ítéletében.

Az alanyi és tárgyi körülményeket összehatásukban, kölcsönös összefüggésükben, azokat sokoldalúan mérlegelve kell állást foglalni a konkrét tudattartalom, a szándék kérdésében.

Az elsőfokú bíróság a jogi indokolás körében elmulasztotta ezeknek a körülményeknek a számbavételét és értékelését, így azt a másodfokú bíróságnak kellett pótolnia.

Megállapítható tehát az alanyi és tárgyi tényezők alapján, hogy I. r. vádlott emberölési szándékkal adott le 4 db célzott lövést a sértettre, a halálát kívánta, egyenes szándékkal cselekedett.

A részesek büntetőjogi felelőssége a tettes által végrehajtott cselekményhez igazodik, kivéve a tettes minőségi túllépését, de jelen esetben erről nem beszélhetünk.

II. r., III. r. és IV. r. vádlottak tisztában voltak I. r. vádlott szándékával, azzal, hogy a sértettet meg akarja ölni, méghozzá úgy, hogy lőfegyverrel fog rá lövést/lövéseket leadni, hiszen mindezt I. r. vádlott a bűncselekményt megelőző találkozáson nekik elmondta, konkrétan megjelölte az ő

szerepüket is a végrehajtás során.

Ebből következően II. r. és III. r. vádlottak mindezek tudatában várakoztak gépkocsijukkal a S. útnál, hogy I. r. vádlott esetleges menekülését elősegítsék, IV. r. vádlott pedig szintén a I. r. vádlott által szándékolt cselekmény tudatában kísérte őt el a temetőbe és egy ideig biztosította is ott a helyszínt.

II. r., III. r. és IV. r. vádlott az 1978. évi IV. törvény 21.§ (2) bekezdése szerint bűnsegédként vettek részt az ölési cselekmény elkövetésében.

Az elsőfokú bíróság nem érintette ítéletében IV. r. vádlottnak azt a védekezését, hogy kényszer, fenyegetés hatása alatt állt a cselekmény elkövetésekor, nem mondhatott ellent I. r. vádlottnak.

Vizsgálni kellett volna azt a körülményt is, hogyan értékelhető IV. r. vádlottnak az a magatartása, hogy látva, hogy I. r. vádlott fekvő testhelyzetben a lőfegyverrel a sértettre céloz, a helyszínről elfutott.

Az 1978. évi IV. törvény 26. § (1) bekezdése szerint nem büntethető, aki a cselekmény olyan kényszer vagy fenyegetés hatása alatt követi el, amely miatt képtelen az akaratának megfelelő magatartásra.

A (2) bekezdés szerint a büntetés korlátlanul enyhíthető, ha a kényszer vagy a fenyegetés az elkövetőt korlátozza az akaratának megfelelő magatartásban.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében - értékelve IV. r. vádlott és tanú1 nyilatkozatát - azt állapította meg a tényállásban, hogy nem mertek ellentmondani a tervnek, részben az I. r. vádlottal fennálló függőségi viszony és a fenyegetettnek érzett szituáció alapján, rossz érzéssel, de vállalkoztak a cselekmény elkövetésében való közreműködésre, a felkért szerepeik betöltésére.

Rögzítette a tényállás azt is, hogy IV. r. vádlottra az I. r. vádlott által kiosztott figyelési feladat arra vonatkozott, hogy nevezett jelezzen, azaz fütyüljön, ha arra jár valaki, akár temetőőr is. IV. r. vádlott a feladatát teljesítette, végül csak akkor futott el, amikor konstataulta, hogy I. r. vádlott a tetőn hasalva a puskával célozva löni fog.

Az irányadó tényállás szerint tehát az elsőfokú bíróság nem állapított meg olyan fokú kényszert, fenyegetést IV. r. vádlottnál, ami kizárná a büntethetőségét vagy akár csak a büntetés korlátlan enyhítésére nyújtana alapot.

IV. r. vádlottat a helyszínről eltávozása önkéntes elállás címén sem mentesítheti a felelősség alól, hiszen nem az ő idő előtti eltávozása miatt maradt el a bűncselekmény befejezése, és az eredmény bekövetkezésének elhárításában sem volt semmilyen szerepe a vádlottnak.

Helyesen minősítette az elsőfokú bíróság a vádlottak cselekményét előre kitervelten elkövetettnek.

Ezt az elsőfokú bíróság az ítélet 119. oldal 7-10. bekezdéseiben, a 120. oldal 1-5. bekezdéseiben és a 121. oldal 1. bekezdésében indokolta meg, mellyel a másodfokú bíróság is egyetértett.

A fellebbezésekben előadottakra tekintettel ez csak annyiban egészítendő ki, hogy kétségtelenül megállapítható volt, hogy a cselekményt megelőzően helyszínl-en tett látogatás a vádlottak részéről, a helyszín felmérését, a lehetséges lövési hely meghatározását szolgálta.

Nem szól ez ellen az a körülmény sem, hogy I. r. vádlott más esetekben is meglátogatta a sértettet helyszínl-en, mert nyilvánvalóan ezen baráti látogatások során nem a bűncselekményhez megfelelő helyszín kiválasztására figyelt.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabását befolyásoló súlyosító és enyhítő körülményeket javarészt

helyesen sorolta fel, de kisebb pontosítása és kiegészítése szükséges.

Az ítélet 122. oldal 4. bekezdés utolsó mondatát annyiban helyesbíti, hogy II. r. vádlott három büntetőeljárás hatálya alatt állt a cselekmény elkövetésekor, mellőzni kell a Fővárosi Bíróság 15.B.416/2005. számú ügyének feltüntetését, mert az ott elbírált bűncselekmény elkövetési ideje 2004. május 10. napja volt.

I. r. vádlott esetében további súlyosító körülmény a kitartó szándék, hiszen négy alkalommal is rálőtt a lőfegyverrel a sértettre (56/2007.BK vélemény II/10. pont).

Valamennyi vádlott esetében súlyosító körülményként kell értékelni, hiszen valamennyien tudtak a végrehajtás módjáról - a használt eszköz (lőfegyver) különös veszélyességét (56/2007. BK vélemény III/2. pont).

A kiskorú gyermekről gondoskodás csak IV. r. vádlottnál vehető figyelembe enyhítő körülményként.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy az időmúlás ne lenne enyhítő körülményként értékelhető.

A büntetés kiszabása során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény III/10. pontja szerint enyhítő körülmény, ha a bűncselekmény elkövetésétől hosszabb idő telt el; minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, amely enyhítőként értékelhető.

Kétségtelen, hogy a vádlottak által megvalósított cselekmény el nem évülő bűncselekmény, de ez nem vezethet oda, hogy ilyen cselekmény esetében az időmúlás, mint objektív enyhítő körülmény egyáltalán ne nyerhessen értékelést.

Jelen ügyben a cselekmény elkövetése óta több mint 21 év telt el, mely időmúlást nem az elkövetők maguk idézték elő, és amely olyan mértékű, melynek enyhítőkénti figyelembe vétele mindenképpen indokolt.

Tekintettel a fentiek szerint kiegészített bűnösségi körülményekre, a vádlottak által elkövetett bűncselekmény és a vádlottak társadalomra veszélyességére, bűnösségük fokára, a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a kiszabott büntetések ügyészség által szorgalmazott súlyosítása nem indokolt, I. r. vádlott esetében az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés alkalmas a büntetési célok elérésére.

Ugyanakkor II. r., III. r. és IV. r. vádlottak esetében az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések eltúlzottan súlyosak, nem állnak arányban az esetükben értékelhető bűnösségi körülményekkel és különösen az elkövetésben játszott szerepükkel. Emiatt a büntetések a belső arányosság követelményének sem felelnek meg, így a másodfokú bíróság a büntetések jelentős enyhítését látta szükségesnek a rendelkező részben írtak szerint.

Az így megállapított tartamú büntetések, a mellettük alkalmazott közügyektől eltiltás mellékbüntetéssel összhatásukban alkalmasak a büntetési célok elérésére, az egyéni és általános megelőzés követelményének érvényre juttatására.

Az elsőfokú bíróság törvényesen rendelkezett a kiszabott szabadságvesztések végrehajtási fokozatáról, az előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő szabadságvesztésbe beszámításáról, az elkobzásról, a bűnjelek további sorsáról, illetve a bűnügyi költség viseléséről.

Ezen rendelkezések jogszabályi hivatkozásait viszont az alkalmazandó büntetőtörvény megváltozására tekintettel módosítani kellett.

A büntetés célját az 1978. évi IV. törvény 37.§-a, a büntetéskiszabás elveit a 83.§ határozza meg.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megállapítása a 42.§ (2) bekezdés b/ pontjában írtakon alapul.

A 47.§ (1)(2) bekezdés I. fordulata alapján a vádlottak a büntetésük legalább 4/5 részének kitöltése után bocsáthatók feltételes szabadságra.

A közügyektől eltiltás alkalmazására az 53.§ (1) és az 55.§ (1) bekezdése alapján került sor.

Az elkövetés eszközének elkobzása a 77.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján történt.

A büntetés enyhítésére II. r. és III. r. vádlottak esetében a 87.§ (1)(2) bekezdés a/ pontja alapján, míg IV. r. vádlott esetében a (3) bekezdés alapján került sor.

Az előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő beszámítása a jelenleg hatályos büntető törvény 92.§ (1)(2)(3) bekezdés a/ pontja alapján történt (ld. EBH2013.B.5. számú döntést).

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 23.B.506/2016/164. számú ítéletét a rendelkező részben írtak szerint a Be. 372. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg az ítélet egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Szükséges volt a vádlottak által előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő esetében időpontok módosítása, helyesbítése, személyi adatokban történt változások rögzítése.

A vádlottak által házi őrizetben töltött idő továbbmenő beszámítására a Btk.92.§ (1) és (3) bekezdés a/ pontjának alkalmazásával került sor.

A másodfokú eljárás során III. r. és IV. r. vádlottak kirendelt védőinek díjaként bünyügyi költség merült fel. Ennek viseléséről a Be.381.§.(1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság rendelkezett.

IV. r. vádlott büntetés enyhítését célzó fellebbezése eredményes volt, így a Be.381.§ (2) bekezdése értelmében a bünyügyi költség rá vonatkozó részét az állam viseli.

III. r. vádlott felmentést célzó fellebbezése eredményre nem vezetett, így a bünyügyi költség őt érintő részének megfizetésére kötelezte a másodfokú bíróság a Be.338.§ (1) és (3) bekezdése alkalmazásával.

Budapest, 2018. január 12.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 23.B.506/2016/164. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.216/2016/50. számú ítéletében írt változtatással I. r., II. r., III. r. és IV. r. vádlottak vonatkozásában 2018. január 12. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2018. január 12.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Czibere Éva
tisztviselő